

ଗାନ୍ଧି କରୁଥିଲେ ପ୍ରତିବିଷ୍ଟ ହେଲା
ଦୁଃଖଭାବର ମୂର ମୋଟାମରେ ଛବି-
ପାଇବ ଉଚିତର ଠିକେର କବା ଅବସ୍ଥା
ଯଥାରେ ଦେଶବାସମାଜର ଉଚିତର ସାହି-
ତ ଏମାତ୍ର ରୁଣେ କଲାମ ହେବ।

ଦେଶବାସ ଅନୁରଥ ପୁଲାଶ କ୍ଷେତ୍ର
ତ ସନ୍ଦରେତରଙ୍ଗର । ମୁ । ଦିନର ପଦକ ମନ୍ଦ-
ପାଞ୍ଚିନ । ସ । ଦିନର ବାହୁଦାରୀ । ନୀ । କବ
ଥିବା ପ୍ରତିକ କାଳିକରି ପ୍ରତ୍ୱାତ ହେବାରଙ୍କ
ପ୍ରତିବନ୍ଦର କିମ୍ବା ଗମ୍ଭେ ପହଞ୍ଚିବ
ରୁଣେ କଲାମ ହେବ । ମୋଟ-
କ୍ଷେତ୍ର ଦେଶବାସ ଏମାତ୍ର ପାଇଁ ୧୦ କା ।

୪୩ ମର କହିଲାଏ
୫୨୯ ମହିତା

କୁଣୀ ପୁରେମହିତା

୫୩୦ ମହିତା

୫୩୧ ମହିତା

୫୩୨ ମହିତା

୫୩୩ ମହିତା

୫୩୪ ମହିତା

୫୩୫ ମହିତା

୫୩୬ ମହିତା

୫୩୭ ମହିତା

୫୩୮ ମହିତା

୫୩୯ ମହିତା

୫୪୦ ମହିତା

୫୪୧ ମହିତା

୫୪୨ ମହିତା

୫୪୩ ମହିତା

୫୪୪ ମହିତା

୫୪୫ ମହିତା

୫୪୬ ମହିତା

୫୪୭ ମହିତା

୫୪୮ ମହିତା

୫୪୯ ମହିତା

୫୫୦ ମହିତା

୫୫୧ ମହିତା

୫୫୨ ମହିତା

୫୫୩ ମହିତା

୫୫୪ ମହିତା

୫୫୫ ମହିତା

୫୫୬ ମହିତା

୫୫୭ ମହିତା

୫୫୮ ମହିତା

୫୫୯ ମହିତା

୫୫୧୦ ମହିତା

୫୫୧୧ ମହିତା

୫୫୧୨ ମହିତା

୫୫୧୩ ମହିତା

୫୫୧୪ ମହିତା

୫୫୧୫ ମହିତା

୫୫୧୬ ମହିତା

୫୫୧୭ ମହିତା

୫୫୧୮ ମହିତା

୫୫୧୯ ମହିତା

୫୫୨୦ ମହିତା

୫୫୨୧ ମହିତା

୫୫୨୨ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୯ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୯ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୯ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୯ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨୭ ମହିତା

୫୫୨୮ ମହିତା

୫୫୨୩ ମହିତା

୫୫୨୪ ମହିତା

୫୫୨୫ ମହିତା

୫୫୨୬ ମହିତା

୫୫୨

ଭାଷା, କଳ୍ପ ଦୀପି

An association bearing the name of " High Court Bar Association, Cuttack" composed of the barristers and Vakils desirous of practising before the Circuit Court, Cuttack was formed on the 25th February 1916, with the following office bearers. The Hon'ble Mr. M. S. Dass C. I. E. M. A. B. L. Vakil, President, Rai Jankinath Bose Bahadur, Secretary. A Mannan Esq. Bat-at-law, Asstt. Secy. and Babu Surendra Chandra Chakraborti M. A. F. L. Vakil Treasurer.

The admission fee has been fixed at Rs 50 and the monthly subscription at Rs 3. Copies of the resolutions of the Association have been forwarded to the Hon'ble Judges of the Patna High-Court and the Ex officio Registrar of the Circuit Court.

We regret to find that Babu Gopal Chandra Praharaj, B.L. Vakil, Govt. pleader of Puri has recently tendered his resignation with a view to practice before the circuit court of the Patna High Court which is shortly coming to sit here. The choice of Gopal Babu's successor will rest with the Legal Remembrancer on the recommendation of the Dist. officer of Puri, the Sessions Judge of Cuttack and the Commissioner of Orissa. Before this two successive vacancies have been filled up by practitioners from Cuttack for reasons well known to the authorities. Gopal Babu was the first Orisa Govt. pleader and we believe that during the 3 years he worked at Puri he must have justified his appointment seeing that the Govt. were pleased to confirm him long ago. Now that he is vacating the position we hope that the Govt. of Bihar and Orissa who are always favourably disposed towards the legitimate aspirations of the Orisias will consider the claims of the Orisias.

We do not yet know who are the candidates but we are sure that among the Orissa practitioners there are qualified and experienced Law graduates who can suitably fill up the vacancy, and we trust that the local authorities and the present Legal Remembrancer the Honble Mr Adami who knows most of the practitioners of Orissa will not fail to make a selection which will give satisfaction to us all.

It was, the late Rev. P. C. Mazumdar of the Brahmo Somaj who said that we are not a thinking nation. He was a great thinker himself, a great writer and a great speaker to boot. He said, what he observed in Bengal, the brain of India. Did he say so thoughtlessly so as to lay himself bare to a charge against himself? Rev. P. C. Mazumdar, though a missionary was a man of the world, was a keen observer of the world's progress and had weighed the forces which were at work in his time and which made Bengal what it is now. It would therefore be audacious on our part if we said, that the late Rev. missionary's saying uttered years and years ago holds good today. Who would dare say that the Bengalees are not a thinking nation? It would be an insinuation in the present day light but for certain, the present day lights throw a flood of side lights as to what is happening all around us. If Bengal had thought as a thinking nation it would have saved trouble under which it now finds itself almost strangled. Let this go apart, we would leave Bengal alone. We are concerned with our own. We cannot stand in comparison to Bengal. We ask all seriously, are we Oriyas a thinking people? Long have we pondered over the matter and we have put the question

to ourselves over and over again, we have discussed with our friends and our betters, but the question has gone unanswered. Looking round what do we see? Energy misdirected, if not wasted, disconcert staring at our face. Forces working without a leading central force. Thoughtless actions flung haphazard and therefore gathering no moss. Froth and fret without reason or rhyme. All round a discordant note. Gongs and bells, shells and conches all set to playing but jarring to the ear. We say therefore that we are far from being called a thinking nation. How long then our fascinated votaries are going to bow to such vain glorious scences of a panorama. It is time that we sat a thinking? Let no one have a monopoly to think for other. If there are encyclopaedic volumes of thought for the country's good, there are pocket editions admittedly. Conjunctive action well thought out, carefully planned and plotted by a concerted idea calculated to advance the progress of the country, is to be the sole aim and object of all the Oriyas. High sounding principles expatiated and expostulated *ad infinitum* and *ad nauseam* ought not to lure us. We require principles to suit our ideas and ideals, so that when we do adopt them, they will serve the purpose of Orissa right through. Principles which will be held up high as a standard to be borne with pride on our shoulders and on the shoulders of those who are to come after us. Let us do away with "Hujaks" It is a mere "hue and cry" if not an infatuation. But the days of infatuation are numbered. The Oriyas are growing practical and may we entreat them to go a bit athinking.

ଆଦ୍ୟପ୍ରେରଣ—ଆଜିକ ଅନୁରଗକି କେତ୍ତାମେ
ଏ ଦେଶୀୟ ହଜାରାଧିକ ଲକ୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ ପରିବେ-
ଳର ଜୀବିଧାତାଙ୍କ କଟାଇଛି । ଫଳରେ ଅନ୍ତରେ
ବେଳେ ମିଳି ଏ, କେ, କେନନକଙ୍କ ପ୍ରଦୂଷ
ତେଷ୍ଟାରେ କଲାକାରୀ କଞ୍ଚକ କଲେଇଛୁଇ
୨୦ ହଜାର ଲକ୍ଷ୍ୟା ଲାଗିଲା, ଏ ହଜାରଦ୍ୟା ଲାଗି
ଏବଂ ୨ ହଜାର ଲକ୍ଷ୍ୟା ଲାଗି ଜେତୁମାତ୍ରାଜରେ
ଠୋଇବାକୁ ଅନୁମତି ପାଇଅଛନ୍ତି ।

ଜଳ ହେଉ—କିମାର ତେଣା ସ୍ଵଦେଶର
କୁର୍ଯ୍ୟକୁ କିନ୍ତୁ ତ ସେମଳ ଜଳ ଆୟୁର୍
ବଶନାଲ ଦର୍ଶାଏ ଏମ୍ ଏହିଲେ ମହାଶୟ ସର୍ବ
ବାସୀ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅବରତ ଛନ୍ଦଗୀର ଜଳକାଳା
ଦାନକୋଟରେ ଉଚାଳିବ କରୁଥିଲେ । ସେ
ପାଠେ ବାଲକୋଟରେ ଉଚାଳିବ କରିବାକୁ
ଯାଇଥିଲୁଛି । କିମି ଜଳରୁ ଧେ ରହେ
ରହିରେ ଭାବର ହୁଏ କିମ୍ବାଦରେଷାର ପୋନେ
ସକଳ କେଉଁଥିଲ । ଦର୍ଶମାନ ପାଠେ ଦାନ-
କୋଟର ଉଚାଳରୁ ଧେ ତାହର ଅନ୍ଧର ବନ୍ଧ-
ଗାରେ ସୁନ୍ଦର ହୃଦି ଦେଉ ।

ସଂକଳିତ ଅଧ୍ୟାତ୍ମଗ୍ରହ ତା ଏ ରଙ୍ଗ
ରୁଷଗାନ ସହ ଏ ଏ ଖା ସମସ୍ତରେ ଠୋକିଲା
ଗଲା ମଦହୋତୀପରେ ରହିଲା ଖା,
ମେଲ ଅବହୁଲ ଦେଖୋଇ, ପନା ଖା
ଓ ମନବ ଏ କଷି ମହ ଜାତିଶବ୍ଦୀ ସମସ୍ତେ
ଲୁହାଯ ବାହି ବିଶ୍ୱ ବେଳି ବଳହ ତେବେଳୁ
ଯେତ ଆକର୍ଷୁଲ ଦେଖୋଇ ହଥାତୀତିଶବ୍ଦୀ
ଉଚ୍ଛବିଧାଯ ଓ ରହିଲ ଖା ଦ୍ୱାରାରେ ସାମାଜି
କ ଦାର ଲାଗିଥିବାରୁ ଉଚ୍ଛବିଧାଯ ଏଠା ଉଚ୍ଛବି
ଶବ୍ଦରେ ଚିତ୍ରପାତ୍ରରେ ଅର୍ପଣ । ଯୁଦ୍ଧ
ଅନ୍ତରେ ଆପାମିଳାର କୁ ଗୁରୁତବ ଦେଇ ମୋତବ୍ର
ଦେବ୍ତା ବିଶ୍ୱାଶକ୍ରିୟ । ନବ ଓ ଦେଖିବାର
ବିଶ୍ୱାଶକ୍ରିୟ ବିଶ୍ୱାଶ ବିଶ୍ୱାଶକ୍ରିୟ କହିବି
କାହିଁ କୁଣ୍ଡ ସବର୍ଣ୍ଣ ଦେଇବ କି ?

ବାରଷ୍ଣୁର ଦେମତ୍ତି ଶତପଥୀ—ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଭାବର ସହି ଅବଗର ଦୋଷାଧର୍ତ୍ତ ହେ
ଦେମତ୍ତି ଶତପଥୀ ବାରଷ୍ଣୁର ପାପ କରି
“ମାଲେଜା” କାମକ କାନଳାହିଁରେ ଭାବରକୁ
ଫେର ଆସୁଥିଲେ । ମଲେଜା ବାରଷ୍ଣୁର ଦୂର୍ବଳ
ଯିବାରୁ ଦେମତ୍ତି କହି ରେ ଜଳମନ୍ତି ହୋଇ
ଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ବମାଳେ ଗାନ୍ଧର ଲେଖାଷ୍ଟୁତ୍ୱର
ପ୍ରଦେସ୍ୟ ଶତପଥୀଷରଙ୍କ ଦେଇ ଅନ୍ତର୍ଭବ ଧରାନ୍ତି
ଦୂର ପ୍ରକାଶ ଦେଇଥିରୁ । ଶତପଥାର ବନ୍ଧୁରେ
ଦେମତ୍ତିକୁ ଭଲଚ ପଠାଇ ବାହାକ ଚାଲ
ଯୋଗାଇଥିଲେ । ଭାବା ଅମ୍ବମାଳେ ଦେମତ୍ତି
ଦେବର ପରାଗରେ ଉତ୍ତୀପି ଦେବା ସର୍ବପୁରୋ
ଦୂରେଇ ଦେଇଥିଲୁ । ଦୂରମାତା ଦଳକୁହନ
ଦରତ୍ରା ଦେଇଥିଲୁ ।

ପ୍ରବସୀ ଭାବରେ ସେହି ସମ୍ମାନ—ପରିଚୟ
ଭାବର ଶାସକ କର୍ତ୍ତା ମସିମେ, ଏ, ମାତ୍ରମେ
ଭାବର କର୍ତ୍ତାରେ ପଣ୍ଡିତେ, ପାତ୍ରମୋହ, ଆହୁ
ନଦିକଳାର ଏହି ନମ୍ବାବଳ ଏହି ପାତ୍ର
ଭାବର ଅଧିକାରୀମାତ୍ରଙ୍କ ନିଷ୍ଠାରୁ ପେଟେ
ପରିଚୟର ପ୍ରଭାତ ହୋଇଥାଏନ୍ତି । କର୍ତ୍ତାମା
ସେ ପ୍ରବସୀ ଭାବର ତଳ୍ଲ ଅଧିକାରୀମାତ୍ରଙ୍କ
ଦ୍ୱାରା ବରା ପ୍ରବସୀଭାବରେ ଏକ ବିଶ୍ଵାସ
ପ୍ରଭୁର ବହନକୁ । ତନବିଗରର ବିଶ୍ଵାସ
ଜଣ ଦୂରଶୀଳ ସୁନ୍ଦର ତେହି ବିଶ୍ଵାସକ
କରୁ ସୁନ୍ଦର ବିଶ୍ଵାସ ପ୍ରଭୁର ହୋଇଥାଏନ୍ତି
ଯହିରେ ଅଧିକ ସଖ୍ୟର ବଜାଳୀ ସୁନ୍ଦର
ରଖିବେଳ ଜମକନ୍ତାରୁ, ସେହି ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ
ଗର ରହିବାର ଅନ୍ତର୍ମୁଦ୍ର ସମସ୍ତରେ ତନିକନ୍ତାରୁ
ପାପକର୍ତ୍ତାର ସବ୍ୟାକର୍ତ୍ତାର ତେହିରେ
ଗୋଟିଏ ସବ୍ୟା ହୋଇଥାଏ । ସେହି ସମ୍ମାନ
ମସିମେ ନ କିମୋହ ବିଶ୍ଵାସ ପ୍ରବସୀରେ କରାନ୍ତି
ଭାବରେ ଛଠିର ଦୋଷଥିଲା ।

ଭାବରେ ଯାଇ ।— ଗର୍ବକୁ ମୁଖର
ମାତ୍ରାତେ ଅଛିବା ପୂର୍ବ ଭାବରୀପକୁ ଯାଇ
ତର ବିଷୟ ଜଣାଇବା ସମ୍ଭବେ ମନେହ ଉପର
ଶ୍ରୀ ଦେବାନନ୍ଦ ! ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଦୟାରଭାବ
ମନୋଦୟ ଏ ବିଷୟ ପ୍ରତିଭାବେ ଲଗି ହିବ
କୁଣ୍ଡ ଦେବାନନ୍ଦଙ୍କିଳି ସେ ହନ୍ତୁମାନକୁ କୁଣ୍ଡ
ହରମୁଦର୍ଦ୍ଦ ଧୂର୍ବେ ଜାତିବ ବିଷୟ ଜଣାଇଲା
ମୁଥାଲ୍ଲମୁର କଳ୍ପର ବାନୁଦେବ ନନ୍ଦରେ ଯାଇ
ତ ପୁରୁଷଙ୍କଳିତ ଦେଖି ବେ ଏହ ସହାଯ ଦେଇ
ଅହୁନ୍ତ । ସେ ଯେବେ ପୁରୁଷଙ୍କ ଯାହାକ ବାଦାନ
କରେ ତାହା ପରାମା ତଜ ପଞ୍ଚାବୀ ପଣ୍ଡିତମାତ୍ର
ଦିଲ ଯାହା ଗୋଟି ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଲୁ
ଯେଉଁ ଭାବରେ ଧୂର୍ବ ଭରନାଲୁ ଓ ଗୋଟି

ଅହି ଥିଲା ଧେଠାରେ ଲାଗାଇବ କିମ୍ବା ନ ଧିଲା
ବୋଲିଥାଇ କି ପାରେ ପାଇଲା ଅମ୍ବୁଦ୍ଧାରେ
ସମ୍ପ୍ର ସଂଖୀଳ କରିଲା ବଳେ ଆଜି ଦିନର
ମୁଣ୍ଡ ନିଶ୍ଚରେ ପରିଶେଷ ଦେହାଙ୍କୁ । ଏମତି
ଅବସ୍ଥାରେ ଭାଗବତ ପୃଷ୍ଠ ଗୋରବର ଅନେକ
କାଳ ସେ ଅବଶ୍ୟକ ଦର୍ଶକ୍ୟ ଗଛି ରେ ସନ୍ଦେହ
କାହିଁ ମାତ୍ର ସେହି ଗୋରବର କରୁଥିଲା ସଜ-
ବୁଦ୍ଧାର ଦେବ ଗଛି ରେ ଦେଖିବାରୀ ସମ୍ପ୍ରେ
ଲାଗିଥିବା କିମ୍ବା

ଅମ୍ବଳ ବରଖାପୁରୀ କଟକ ଜିଲ୍ଲାଦେବ
ବରପୁରାର ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଲୋକିଏ ପରିଚନ୍ତା ଲକ୍ଷ୍ୟ
ଧନୀର ପୁନଃବାର ତାଙ୍କୁ ନନ୍ଦ ଉତ୍ତର କର
ବରକୁ ଫେରଇ ପଠିଲବା ପରେ ନିଜେ ହଜା

ପାଦବ ଭାଙ୍ଗୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଲଘୁତା ପ୍ରକାଶ
ଭଲାରେ ଲଘୁତ ମଧ୍ୟରୁ ଜଳ ଅପ୍ରିସର
ଦେବତାଙ୍କ ହାତକ ବହାରମାରୁ ସିର୍ଯ୍ୟାବାର
ଆନନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର, ବାସ, କରନ ବଳପଣେତ ବାର
ଓ ଚେଷ୍ଟାଗାରର ରିରଶତନ୍ତ୍ର ବୋଷକୁ ଲାଗୁ
ପାଦେବ ସସ୍ତପ୍ତେ ବର ମୋଦକମା ବହାର
ଦରୁଥୁରେ । ମୋଦକମା ବହାର ପେଶ କର
ଜଳ ସାଦେବ ମହୋଦୟପାଣ ଶିଖରେ ସିର୍ଯ୍ୟା
ବାର ଆନନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର, ଦାର ଓ ବରନ ବଳ-
ପଣେର କାଷକୁ ବରକପ୍ତ ବରାଥରାତ୍ରି ୧୯
ଚେଷ୍ଟାଗାରର ରିରଶତନ୍ତ୍ର, ଉପାଶକୁ ଯମାନ
କିମନ୍ତେ ସସ୍ତପ୍ତେ ବରାଥରାତ୍ରି । ମନନ
ତୌର ପୋଷ୍ଟ ମାନ୍ଦ୍ରାବଦ କାଷକୁ ବରାମାନ୍ଦ୍ରା
ଦରୁଥୀରେ ଏ ପତ୍ର କିମର କିମର କରିବେ
କଣାର୍ଥିବ ।

ଚାରୁ କିଷ୍ଣବଦ୍ଧାଳୟ—ସୂଳ ବନ୍ଧବ ଆଶ୍ରମ
ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ, ସାମାଜିକ ସମ୍ବଲପ ମହିନେ
ବିଦେଶୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପଦ ଅଧିକାରୀଙ୍କ
ପାଇବେ ମହୋଦୟ ସମ୍ବାଦରେ ପାଇବେ
ନାୟି ଉଦ୍‌ଦିତ୍ୟାଳୟ ପ୍ଲାଟ୍ ସବୁ କରି
ଅଛନ୍ତି ଓ ତରୁଣ ସାହସ୍ର ସଂଗ୍ରହାଳୟ ନାମ
ପ୍ଲାଟେ ଦ୍ୱିମଶ ଦ୍ୱାରା ପାଇଯାଇଥିବା
କୁମାର କୃତ୍ୟାଙ୍କି ଏବଂ, ଏହି କାହାର
କେଇଥିବାକୁ । ଅଭ୍ୟାସକ ଦେବଲ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାହ୍ୟର
ପାଠୀଙ୍ଗାଳା ଏ ସମ୍ବଦେ ଦେବାରବୁବା ପରାବଳେ
କୁମାର ମହୋଦୟ ଏହି ମନୋରୂପ ବନ୍ଦୁ, ଗା
ନ୍ଧାଳକ କରି ଅକ୍ଷୟନ୍ତି କାନ୍ତା ମଧ୍ୟରେ ନିହାନ୍ତି
ଥିଲେ କି ଧୂରୂପ ଅପେକ୍ଷା ନାଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଉପରେ ଅଧିକ ଦୀର୍ଘକୁ ଦୋଷ ଘରା ଦେବାର
ଅଛି । ତାରଙ୍ଗ ଦେବମଞ୍ଜାରେ ନାଶର ପ୍ରତିକରି
ଅଷ୍ଟିମ । ନାଶମାତ୍ରେ ଦେବଲ କାହିଁ ଦେବା
ନିହାନ୍ତି କରି ଦେବାର କାହାରୁ । ଦେବମନ୍ଦିର
ବଥା କାଳୀନ୍ତି ରାତି ରାତି ବା ସହାରେ ଦେବାର
କଳି କରି । ନାଶମାତ୍ରେ ନକ୍ଷାଖାଲାର କିର୍ତ୍ତିତ
ଏହି କାହାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଦାଣୀର ଅନ୍ତରୁପେ

ଦୁର୍ଲିମିତା ହେବା ଆକଶେଳ । ସବ୍ଧା ଶୀଘ୍ର
ଭାବେ ସମସ୍ତାନଙ୍କ ଚିନ୍ତା ହରବା ଛାଡ଼ିବ ।

ପରି ସାମ୍ବନ୍ଧରେ ସୁପରକ୍ଷଣ କେଣ୍ଟିବ।
୧୦ ଓ ୧୦ ପୂର୍ବ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଚରଣରେ
ପୁଠାଏ ଖାର ବୁଲକୁ ଦୋତ୍ର ଓ ଶାନ୍ତି ପାଇବା
ହେଲେ ସରକୁ ଫେର ଆପି କଳଣିଆ ବରକୁ।
ଯାବେହି ଏ ଗୁଣ କାମ ପିଲ ଉପାୟ
ବହିବାହୀ ସାମ୍ବନ୍ଧର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେବା ଉପରେ
ପୁଣି ତୁଲ ଖେଳ ଉପାଦି ପରଶ୍ରମ ଅଛି।
ଏମନ୍ତ ସ୍ଵର୍ଗକ ଦିଲାକୁ ଦେବମୀର ଅର୍ପଣ-
ନୁହେଛି, ର ଦେଲ ଉପାଦି ଅଳ୍ପ କଳା-
କ୍ଷାର ଶଶବନ୍ଧ ସୁନ୍ଧର ଦେବା ସରଜାର ଅଶା କରନ୍ତି
ଏଇ ଯଥାଧିମୟ ପ୍ରତିର ଭୋଜନ କ ମିଳିଲେ
ପୁଣ୍ୟ ରକ୍ଷା ଦେବା ସମ୍ବନ୍ଧ କ ? ପୁଣ୍ୟ
ଦେବେଣ୍ଟ ହୁଆରେ ଶିଳମାରେ ଶୁରୁଶଳିରେ
ସହାଳେ ଓ ଅଭିଭେଦେ ପାଠ ପଢ଼ିଥିଲେ ଏବଂ
ଅନୁଭବ ଏକଥର ଲାଗ ଓ ଦୁଃଖର ମହା
ଶାନ୍ତିଥିଲେ ଓ ଦେଲେ, ଅଧିକା ଭୋଜନ
ପାଇଥିଲେ ଓ ବାଗା ପାହାର ଦୌଡ଼ାବୋଜି
ଦେଲ ଉପାଦି ବନ୍ଧୁଥିଲେ। ଦେଖୁ ସେମାନଙ୍କ
ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦଳ ସୁଲୁ ଓ ଭୋଜକ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ
ଥିଲା। ଏବେ ସୁଲୁ ପାଠୀର ଅଛ ଶୁଣିଯିବ
ବନ୍ଧୁ ପରିଶ୍ରମ ନେବନାରେ ଯାତା ଦିନ୍ତି ଓ
ଯାହା ଦେଖାଯାଉଥିଲା ତାହା ଅସଜାତ ବୋଲିବ
ସହଜ ନୁହେ। ଦୁଃଖଲକ୍ଷ୍ୟ ପରିଶ୍ରମମାତରଣ
ବୁଝିବୋଗେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଁ ।

ଭାବୁ ଅମଳ ସମବ୍ୟୁ ହିନ୍ଦୀ

ରାଜବାର ପ୍ରାଣାଶ୍ରମ । ସାମନ୍ତିକ କିମ୍ବାଲିପରେ
ଦୁଃସ୍ଥିର ଅଳିଯାତ୍ମକ ବାୟୁ ତିବାରଣ ଅଛିପା ।
କେତେ ବୁଝ ପ୍ରାର୍ଥନା ଅଗ୍ରାହି ଦେବାର
ପାଠ ଦେଖିଅଛୁ ତାଙ୍କ ଦୂରମ ଅଟେ ।
ପାରଣ ଦେବାରୀଙ୍କ ମନୋଦେଵା ମମିତରଅଳ୍ୟ-
ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍‌ଦେଶ । ସହମାନେ ନେଇ-
ବୁଝ ବୁଝ ତ ଦିନାର କହାଇବରେ ଅଧିକାରୀ
ପାଠ ପାଠ ଯ ଦୂରାର ଏହା ଦେଖୁ-
ପାଠ ର ଧେଖି, ଦିବାହ ଶରବ ଏବଂ
୨୩୭ ହା ଦରତ୍ତପରବର ବା ମମିତ
ଦାଶେ ଏହା ତିରନାଟ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରସ୍ତେତିନ ଏହା
ମିତିର ଅବଶ୍ୟକତା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ
ଦେଇଅଛି । ଅମ୍ବଲମବି ଅଳ୍ୟ ପଢ଼ିଲାକୁ
ତାତକ ପାତି ସମେତର ପୁଣ୍ୟାଧିକ ପରିବ ଅଶେ
ଅଶେ ନିରାକାର ହେବା ବତ୍ର ସବୁର କଥା
ଏବଂ ଏହାହୁଣ୍ଡ ସେମାନକର ଅମ୍ବଲମବିହା ଦେଇ
ଓ ସଂପାଦକ ଉନ୍ନତ ହେବ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।
ସୁଲେ ବିଷୟ ସମ୍ବିଧ ଏବର୍ଗ କିନ୍ତୁ ଉନ୍ନତ
ଦେଇଅଛି ଏହା ଅଂଶାନନ୍ଦ ଶତବିର
କା ଦେଖାଏତିରତତ୍ତ୍ଵ ହା ଲାଗୁ ଦେବାର
ସମ୍ପର୍କ ହେଉଅଛି । ଅମ୍ବଲମବି ଏହାର କୁ
କୁବି ବିଶ୍ଵାସ କରୁ ।

ପ୍ରକାଶ ଟିକ୍ଟସ

ଭାବପ୍ରାଣକ ସରର ଅଧିଗେଣନ
କିଛି ମାତ୍ର ଯାଏ ଗା ୧ ଉଜଠାରୁ ଅରୟ
ହୋଇଥାଏ । ଉଡ଼ିଗେଣିଥି ମହାସମର ଯୋଗେ
କାହାରୁଷରେ ଭାବର ଲାଗି ମଧ୍ୟ ଧରବାରୀତିର
ଦେଇଥାଏ । ବୋଲିବା କାହାକି ଯେ ଭାବର
ଗର୍ଭିନ୍ନେୟ ୨,୨୫୦,୦୦୦ ପାଇଁ ଅର୍ଥାତ୍
୨୫,୨୫୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଅଧିକା ଖାତାରୁ ତାବା
ନମ୍ବିନ୍ଦିତ ମନେ ଭାବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇ
ଅଛୁ—୨,୨୦୧୦୦ ପାଇଁ ଅର୍ଥାତ୍ ୨୨୨୦୦୦୦
ଟଙ୍କା କଥାର ଓ ଅକାର ବିଭାଗରୁ ୨୦୦୦୦୦
ପାଇଁ ଅର୍ଥାତ୍ ୧୦୦୦୦୦୦ ଟଙ୍କା ଲବନ
ନଳିକାରୁ ଓ ୧୦୦୦୦୦ ପାଇଁ ଅର୍ଥାତ୍
୧୦୨୦୦୦୦୦୦ ଟଙ୍କା ଉଚ୍ଚମ୍ଭେ ବିବସନ୍ଧିତର
ଅବାୟ ହେବ । ମାତ୍ରହେଣ୍ଟର କୁମା ଉପରେ
ଦେଇବ ଧାର୍ଯ୍ୟ କୋଇ କି ଅଛିହେତେ ସେପର
ଭାବରେ ଆଶ୍ରଯିଣ୍ଟି ଗଙ୍କା ଭାବାର ପ୍ରସ୍ତାବ
ହେଇଥାଏ ତଥାର ଦକ୍ଷତା ଲେବର ପ୍ରକାଶ
ଦିଶେଣ କଞ୍ଚକର ହେବାର ଅଶ୍ଵକା କରିଯାଇ-
କାହିଁ ।

କେବଳ ଉଚିତ ହୁଏ ପରିବାର
ନେବାକୁ ବାଧମାର କଥା—କବଣି ଟିକିବା
ଦିଲାଇ ତେବାକ କଥା ଏଥି ପରିବାର ବାରମାର
ପଢ଼ିଲୁଙ୍କ ଓ ସୁକଷମିତ୍ର ଲବନର ଟିକିବା ହୁଏ
ଦେବା ଦ୍ୱାରା କବିତାର ମଧ୍ୟ ଯଥ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇ
ଥିଲ ମାତ୍ର ସୁକଷମିତ୍ର ଟିକିବା ଯେ ବବି ମୋର
ଅଛୁ ପେଖୁରେ ବାହାର କହି କହିବାର ନାହିଁ
ବାରାନ୍ଦ ସେ ଭୌଣୀର ରକମ ଅଧିକା ଟିକିବା
କଷିତ୍ରାକ କଥା ଓ ଏକ ଯଥ୍ୟକ୍ଷମିତ୍ର ସୁକଷମିତ୍ର
କଷିତ୍ର ଲବନ ଟିକିବା ବବି ଅଛ ଅଛ ଯଥ୍ୟକ୍ଷମିତ୍ର
ରେ ହୋଇଥାର ସୁତତ୍ତା ଦରଦି ଲେବନମାନକଷିତ୍ର
ଫଶିକ କହି ଦୟ କାହିଁ ଲବନର ମୂଳ
ମନ୍ଦିର ପୁଣି ଚ । ପୁଣି ଦେବାର ପୁଣି
ହୋଇଥାର ।

१५

ଏହି ନିରାପେତ ଭାବରେ ସମାଜରେତ୍ଥାର
ଦେଲୋ ଅଳ୍ପ ହପସତ ହୁଏ । ଧ୍ୟାନରେ
କହୁଥିଲୁ ବାବ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଶୈଳ ଏହି ପେନ
ହେଉଥିଲୁ ଗହିରେ ଶୀଳ ଥିଲୁକର ବିମୁକ୍ତ
ନାହିଁ । ଏହି ଭାବରେ ପ୍ରାଣୀଷ୍ଟ ନିର୍ମଳ
ମୂର୍ଖର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉଚ୍ଛବିତ ହେବାକୁ

ପ୍ରକଳ୍ପ ଦୀପିକା

Some time ago we urged the necessity of a direct Railway line from Sambalpur to Cuttack or Khurda. The necessity is felt keener as time advances and it seems, but for a direct Railway line, the difficulties of the people will know no ends. The Circuit Court at Cuttack will try appeals from Sambalpur and the Records of Sambalpur appeals have, so far as we understand, been transferred to Cuttack. It is but proper that the people will have the easiest access to the capital of Orissa.

In coming to Cuttack from Sambalpur though both the places are in one and the same division one has to pass through the Bengal Presidency and form a semi circle. The difficulties of the journey and its expensiveness are to be added to the trouble people have to suffer in case of urgency such as the prayer for bail or such other matter.

Though Sambalpur is included in political Orissa, the people of Sambalpur cut off as they are, from those of other districts, do not reap the advantages of a united nation.

The Sessions Judge of Cuttack has no jurisdiction in Sambalpur and Sambalpur is tacked with Purulia district entirely different in manners, customs and language. In fact Sambalpur is looked upon as a penal Settlement. We ask our Government 'how long will this continue?' The Oriyas have cried and cried in their conference platform and it seems they are growing tired of crying. A distinguished speaker said at the last Utikat conference that even Indradeb yeilds when a large number of people cry for rain water. Will not Sir Edward Gait's Government pay any heed to this national demand—a demand, but for which, Sambalpur though counted as a district of Orissa has practically little to do with Orissa proper.

Another bolt from the blue. Quite unexpected, quite undreamt of. We cannot make ourselves believe that, Raja Satchitananda Trivuban Deb is no more. It is only, the other day, as if yesterday, we saw him the very emblem of health, hale and hearty in the prime of life, rejoicing himself and making others rejoice on the successful end of his only daughter's marriage with the premier chief of Orissa the Moharaja of Kalahandi. How we congratulated him on the occasion, and with what grace he accepted our felicitations. What a grand host he proved himself, when he entertained his numerous friends from almost all parts of India. The hospitality was on a princely style. Then again those who visited Bamra for the first time, were very naturally anxious to acquaint themselves about internal management of the State,

internal management of the house,
being swayed by or fascinated
by the overflow of hospitality
in wealth and refined taste could
e and provide. It was an occa-
when people from far and near

led to see the grand ceremony.
lead quarters of the State
as Dengerah, is not easily
le. It is full 65 miles from
the Railway Station, and not-
anding the good metalled road,
as passes which are as formidable
as they are inaccessible. But Sir
Sudhai Deo and the late chief had
made it not only drivable but drivable
by motor vehicles. People from the far
Sambalpur and Gangpur on one side
and people from the farmost Angul,
Dhenkanal and Talcher had flocked
there in companies numbering from
10, 20 to 60 of both sexes. Not to
speak of the raiyats of Bamra itself.
They saw the town and came to see
the fine buildings near the water-
fall Fredhanpat. It was a most
musing to see them rubbing their

hands on the marble floors of the lovely edifices built on the spur of the hills in one of which we were accommodated. People of Bamra and people from other parts came "to do" Ba nra and they were "doing" to their heart's content. It was from them that we learnt and came to know that there was all content and that there was no white wash. In and out, the same. Raja Satchitananda Tribhavan Deb was a Rajah of no pretensions. "Paint me as I am" said Gladstone and Rajah Satchitananda always wished for nothing more. We came to know that there was no levy of "Magan." Give and take was the ordinance passed and was followed* to the letter. There was

nothing wrong and so far as the administration was concerned, we found that Bamra was a model state. The late chief's factories inaugurated by his father and improved by him, his own 40 miles irrigation canal of which he was justly proud are relics, monumental relics of what a Ruler of a state, having the good of his people and good of his state at heart, is capable of accomplishing. Our article will grow voluminous if we are to narrate the details of the administration of the late chief, it will form the subject of object lessons to be narrated either in a biography or in the state's history. We are simply concerned with what we feel. We feel very very poor. "No hope, no change" misery all round. Satchitananda Tribhuvan Deb was an Oriya of Oriyas, and a Rajah of Rajahs. He is gone and it was truly said that life is but a dream and man is but a shadow. He is gone leaving behind, this world its pomp, its pleasure and its nonsense all. We offer our most sincere condolence to the new chief Dibya Shanker Sudhal Deb who will no doubt prove himself a worthy son of a noble father. May the tradition, of the Bamra Gadi continue unimpaired is all we wish and pray.

ପୋଷମାଞ୍ଚର ହାରଗୁ—ମସିମରେ
ଅନୁରୂପ କାଶିନ୍ଦ୍ର ପୋଷମାଞ୍ଚର ମିଶ୍ରଜୀବୀ
ଆ ପୋଷମାଞ୍ଚରିବରୁ ୧୯୧୨ ଅସ୍ଵରୂପ କରିବ କୁ
ରୁପୁତ୍ର ହୋଇଥିଲେ । ଆସିଥିଲୁ ଦେଶର
କଳ ବାହାରପୁତ୍ର କଳିବର୍ଷ ସମ୍ମବନ କରିଗୁ ଓ
ପିତ୍ରକଳ କଟା ଅର୍ଟଫଟ୍ରୁକ ଅବେଳା ଦେଇ—
ହୁଣ୍ଡି । ଉଚ୍ଚମାଳା ଏକା ଦେଇ କି ପାଇଲେ
ଅଛୁ ଏକର୍ଷ ଦୀର୍ଘବାପତରୁ ହେଲା ନରବାକ
ହେଲା ।

— ୧୦ —
ନିଜୁର ତଥା ଲାଲକର୍ଣ୍ଣ—ଆଜନର ସହିତ
ଲାଲକର୍ଣ୍ଣ ସେ କଟରାର ବୃଦ୍ଧିକ ମାନ୍ଦ୍ରୋତ୍ତମା
ଯେ କି କିମ୍ବା ସମୟ ଜମନେ ଉତ୍ତରାବିଧି
କର ଦୋଷ ଶାଖାରଙ୍ଗର ପ୍ରାଣିରୁକୁ
ଦେଇପୁରେ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାଷାପୁର ତଥା
ନନ୍ଦର ଅଶ୍ଵାସୀ ଚରିତର ଗୋଟିଏବୁ
ଅଥା କବୁଁ ଉତ୍ତରାବିଧି ପ୍ରକଳ୍ପ ଉତ୍ତରାବି
ଧିରେଇବ ହୋଇ ଅଥ ଅମ୍ବାବିଦର ଅନନ୍ତ
ପରିପରା ଦେଇବେ ।

ଦେଖିଲମ ଲାଗୁର—ଉଜ୍ଜଳ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ସୁନ୍ଦର
ଅକ୍ଷର ବାହୁ ଗମନ୍ତରେ ଚନ୍ଦ୍ରମାସର ବିନନ୍ଦର
ବାହରେ ଅବସ୍ଥାର କରୁଥିଲେ । ସେଠାରୁ ଧେ
ନ୍ଦ୍ରମ ଅଭିମନ୍ତରେ ଯାଦି କରି ଘରଜୟ ଥର-
ାକ ସଂଗ୍ରହ କରିବ ସଂସ୍କରଣ ଏବଂ ଆମ୍ବା
ଲୋକର ଅନ୍ତର୍ଭକ୍ତି ହୋଇଥିଲା । କରନ୍ତି
ଦୃଶ୍ୟର ବା ଏହ କିମ୍ବା କିମ୍ବା 'ବେମୋହ'
କରନ୍ତି ସକଳାଙ୍କ ଜାହାନରେ କହନ୍ତାରୁ ଯାଦି
ହାତରେ । ସବୁଧିବଳେ ସୁନ୍ଦରିରେ
ବେଶରେ କେଉଁଳୁ ଏହ କାହିଁକା କରୁଆଛନ୍ତି

ଓହର । ଗାଉ—ମେହାନ୍ତରର ମାଟି—
କୁଣ୍ଡଳସବ ପଣ୍ଡା ହେତୁ ବହକ କାହିଁ ଦୋର
ଦୂରବରସିଟ ଅବେଦ ଦେବାରୁ ଅଜେବ
ଆଜେନାଳନ ହୋଇଥିଲା । ଯେଷବେ ଦୂରବରସି-
ଟିଟ ଉଚ୍ଚ ଅବେଶ ଦୂରା ହେଲେ । ମଗନ୍ତ
ଏହି ହେତୁରେ ଗାଉ ଦେବାର ବଳନ
ଦେବାରୁ ଦୂରବରସିଟ ଏହି ଅବେଶ
ଦୂରଥିଲେ । ମାତା କେଉଁ ଏହି ମେହାନ୍ତର
କେବୁରେ ମାଟି, କୁଣ୍ଡଳସବ ପଣ୍ଡା କରିବୁରେ
ହୋଇଥାଇଥିଲା । ଅଜେବ ଓହର ସେହିରେ
ପ୍ରହୃଦ ଦେବାର ଗର୍ଜା ନା ପ୍ରଦେଶ କାର୍ମିକର
ଥିଲେ । ଏହା ଏହି ନାବକ ବଧା ।

ଅଜେବ ବନ୍ଦୁ ବାବୁରା ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ବୋଲି
ବେଳିନାହିଁ ଧରଣ ମେହାନ୍ତର ପଣ୍ଡ କହୁ—
ବାବନ ତ ଜୀବନେବନ୍ତିବ୍ୟୁ ସବୋତ ଦୟବା;
କାହିଁ ବା ମେହାନ୍ତର ବିଦେଶର କ ହେବ ?
ବିଦାର ସଜବ୍ରତ ନୁହେ ଯେ ସେଷ୍ଟାର୍ ସାହି
ତିକୁ ଶର୍ଷଦର ପରାଜକୁ ପ୍ରତି ଦରବାରୁ ଅଛୁପର
ହୁଅନ୍ତରେ ।

—ଫେବ୍ରୁଅରୀ—

ଅସିବା ସବ ପାଇଦ୍ରୁଷ୍ଟ ବାବୁ ଆଜବର୍ତ୍ତି
ପଣ୍ଡା—ଏ ଦିକ ଗାଲର ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷ
ଉଦ୍ବନ୍ଧନ ଏବାଅନ୍ତରେ ବିନାଦେବୀପତି ଦୟାର୍-
ଥିଲେ । ଉପରିଯକୁ ଉପରକେ ବନ୍ଦ ନହୋଇ

ମହିଳା ଉଦ୍‌ବନ୍ଧନରୁ—ଏକଜାଲ ଭାବ-
ରେ ଜୀବି ସଖଣ କିମ୍ବା ଅତ୍ୟ ନୁହେ ;
ବ୍ୟକ୍ତିଗତରୁ ପରିଚାରେ କରୁଥିଲେ ଶାଶ୍ଵତର
ନମ ପୁରୁଷରେ ମହିଳାଙ୍କ ନାମର ସଂଖ୍ୟା
ପ୍ରତିବର୍ଷ ବଢ଼ୁଣ୍ଡିଲେ । ପ୍ରେଷେସର ହାର୍ଜେ ଏହି
ପର ବିଷୟ ବିବେଚନା କରି ଜୀବନରେ ମହିଳା
ବ୍ୟକ୍ତିଗତରୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କରିବାରାର ଚାହେ
ବରୁଥିଲେ । ମେଘକ ରୁ ସତ୍ତା କରିଅନ୍ତରୁ
ମାତ୍ରାକ, ବଜାରର, ଲାବଦୋର ପ୍ରତିକ ପ୍ରକ
ପରହର୍ଷକ କରି ଶିଖିଲ ସଙ୍ଗମପୁରୁ **“ପ୍ରପାର”**
ମହାଭାରାତ କାହନା ଆହାର ଥାଇ । ଶୁଣୁ
ଥିଲୁ ପ୍ରବେଶ ପ୍ରାକରେ ସେ ଏକମୟାତ
ଚାରୀଏ ଅବସ୍ଥାନ କଥ ନେବୁଥାବ କରିବେ ।

—୧୦୫—
କାବାଳକ ସଜ୍ଜାମାନଙ୍କ ସଜ୍ଜେସାରକ—
କିନ୍ତୁ କହନ୍ତି ଯେ ଦିନିଠାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରେସଟିଏ
କରିଛି ବସିଥିଲୁ ବହୁରେ ଶୁଅଳିଥର ମହାବଜା
ତୁପାଳର ବେଶୀ, କିନ୍ତୁ କିମ୍ବାର ମହାବଜା,
ସନ୍ଦେହ କହୁବ ଗାହୁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ମହାଶୟୁ ସାଧାନ
ରଖ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ ଦୋଷ ସୁକ୍ଷମ ବହୁ
ସକୋରେ ଯେଉଁ ଅକର୍ତ୍ତ ଦେଖାଇଅଛନ୍ତି
ବାହା ଧଳ ଓ ସମ୍ମାନ ବନ୍ଦୋନକର ମଧ୍ୟ
ଅନୁକୂଳଶୀଘ୍ର ।

—*०*—
ଉଜ୍ଜଳସାହିତ୍ୟ ସମବିଧାନ କାମଣା କରିବା
କର ଅବାଳ ବିଷୟରେ ଉଚ୍ଛବିଦ୍ୟାତଥା
ସମାଜ ଓ ଉଜ୍ଜଳସାହିତ୍ୟ ଏବଂ ଉତ୍ସବମାନକଲେବ
ସେ ପରି ହୋଇଥିବ ଗାନ୍ଧୀ ଶାସ୍ତ୍ର ପୂର୍ବ ପୂର୍ବ
ଦେବକର ଆଜୀ ଜୀବି— ଉଜ୍ଜଳସାହିତ୍ୟ ସମବିଧାନ
ଏବନ୍ଦମ ଲୋକ ପାଇବାରେ ଯୁଦ୍ଧ
ଏହା ସମୟରେ ଗାନ୍ଧୀ ମହୋଦୟ ନାରୀ ପାତାଙ୍କ
କର ଉପରି କରିବ ସମୟରେ ଯେଉଁ ଉତ୍ସବ

ବ୍ୟାଦେବ : ପରାମର୍ଶାର— ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଏହି ବାବେ ବରାମର୍ଶାର ଗ୍ରାମ ବାହୁଣ-
ଗୋଟିଏ କଳ୍ପନ ବର୍ତ୍ତାର ବଢାଇ ଲଭିତ ହେଲା
ଯଥାର ସ୍ଥିର ହେଲା ।

କାନ୍ତିଜୀବିନୀ ପାଇଁ ବିମାରୁ ହିନ୍ଦାହ ଦେଇଁ
ଥିଲା । କାନ୍ତି ଗବୋତ ହିନ୍ଦାହର ବିଶେଷତା
ଯାଇଲା । ଏହି ଦିନିବିନିବିନୀରୁ ଅମ୍ବର କର
ପୁରେ ଏହି କିଛିବିନିର କହାଇଲୁ ସୁତା
ମହିଳା କି କର ସେଇ ପକାଇଥିଲେ ହୋଇ
ଗବୋଟ ସମ୍ମାଦିବାହା । ଅଶେଷ ଦର ଲେଖି
ଥିଲା । ସେପରି ହେଉ ସମ୍ମାନର କାର୍ଯ୍ୟରେ
କାନ୍ତି ସହୋତ ଅଧୁନା ଯୁଦ୍ଧର ଅନ୍ତର୍ମୁହୂ ।
ଦିନମ୍ବ ହିନ୍ଦା— କାନ୍ତି କରିବାକାଳ ଦିନ
ବାଜେଇବିନୀ ନାଚିବାରୁ କରିପାରି ଦିନ
ମେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମିଶ୍ରଙ୍କୁ ଜାତ ଜାତମା ଧର୍ମରେ
ଦିନାଳୟର ବାଜିବାକେ ପାଇଁ କରିବେ
ଦୋଷ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତିମା ଅଣିଥିଲେ । କାନ୍ତି
କରିବାକାଳର ଏହା ଅପଦିନ ଦେଖିବୁ ପ୍ରକାଶ
ଅଛିରେ ପଢାବାତ ବରେ । କାନ୍ତିଜୀବିନୀ ଏହି
ପାଇଁ ହେଉଥିବା ବାଜିବାକେ ବିଶେଷମୁହୂ
ଦିନ ଦେଇଁ ଏହି ଦିନାଳୟର ଧର୍ମମଠ

ବାରେବାଟ ଉଚ୍ଚିତ୍ସବଳୀ ସୁଲୁର ପ୍ରଥାକ
ଶିଖିତ ମହାଧୟୁକ୍ତ ନିବନ୍ଦରେ ସମ୍ପ୍ର ପତକୀ
ଜାଗରଣେ । ସଙ୍ଗାତ୍ତ ଶିଖିତାକୁ କବାର
ହୋଇଲେ । ବ୍ରତ ଶିଖିତାମୀ ଗାହା ପ୍ରଦିତରେ
ଥାଏ । ଅପରା ସଙ୍ଗାତ୍ତ ଅଳି ହେବେ,
ତଥି ଦ୍ୱାରାବକୁ ସଙ୍ଗେ ଦେଇ ନିଜେ
ଶମକିଳ ନିବନ୍ଦରୁ ରମନ କଲେ । ସମ୍ବନ୍ଧ
କଥୀ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହେବାରୁ ଅବସେଷ, କ
ରମକୁ ଦେଖାଇ ଦ୍ୱାରା କହ ଏହ କରାଯାଇ
କାହାର କଲେ । ଅମ୍ବେଲାକେ ଏହ ସମ୍ବନ୍ଧ
ବାଙ୍ଗାଙ୍ଗ ନାମକ ହାଗକୁ ଥାଠ କରି ବିମ୍ବିତ
ଓ ଶୁଭମ ଆଜିଯାଏ ମଧ୍ୟ କର୍ତ୍ତରେ ଅଛନ୍ତି ଏହି
ମନ୍ଦିରର ଦୋଷଅଛି । ଯେବେ ବାଙ୍ଗା ସମ୍ବନ୍ଧ
ହୋଇଥାଏ ଗାହା ଦେଇଲେ ଏଥିର କହିବ
ପ୍ରତିକାର ହେବା ଦ୍ଵାରା ।

—801—

ବାଲେର ନିଜକୁ ପଢ଼ିବୀ—ବାଲେର
ନିଜକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିବାର ମାତ୍ର ଗତ ମାସ
କା ୨୨ ମାର୍ଚ୍ଚିଆର ବାଲେର କଥାକୁ ଦିଲାରେ
କାହିଁ ପଶୁରଗେହଳ ମେଗାପଟ୍ଟଙ୍କେ ସାହୁଙ୍କ-
ଦୂରେ ଯେଉଁ ସବୁ କରିଥିଲେ ଏହି ସାହୁଙ୍କ
ନିର୍ଭୀରଣପାଳ ଅମ୍ବୁନାରେ ପାରଥିବାର କୁବି
କୁବା ସହୁ ବୀକାର ଦକୁରଙ୍କୁ । ସେ ଉର୍ବାରଙ୍ଗ
କୁବିକ ଅବଳକ ପ୍ରତାପ କରି କଥାର ପାଇଁ ପହଞ୍ଚିବା
ପାରନ୍ତି ପ୍ରତାପ କଲୁଁ ସଥ—ବାଲେର ବରେ
ପର୍ବତୀର ଯେହି—୧୨୫୨୮୫ ପରିଣମ
କଥେ ବନୋପସ୍ଥ ଦେଇଛନ୍ତି ବନା ନିଃରାଜ
କଥି ଏକ ଅନ୍ତର୍ମିଳି ଲୋହାର ହୋଇଥୁ
ବାବୁ କିଷକୁଙ୍କିର ହୋଇଲାହୁ—ଏହି ଆଶାକାଳା
କୁତୁଷ ଶୁଭକୁଳ ଟଙ୍କ ବା ଦାରିଦ୍ରେ କି ହୋଇ
କି କା ଦାରିଦ୍ରେ ଦେଇଥିବାକୁ ବନା ଗଢ଼ି
କଥିବା କିମ୍ବେ ମରନିଶାଇଛିର ତଥିକରା-
ମାନକୁ ପ୍ରଥମ ଦସଗାରୁ ଓ ନିର୍ବାରଣ ମାନ-
କିର ଏହିପ୍ରସ୍ତୁତ ଲୋକୀଏ ନନ୍ଦ ବାଲେର
ନିଜକୁ ପରିଦର୍ଶିକାର କେମୁକିମାନ, ତେଜାର
ପନ୍ଥକର ଏହି ବିହାର ଓଡ଼ିଶାର କ୍ଷେତ୍ରରେ
ବାହୁଦାରକ ଦକୁରଙ୍କୁ ପଠାଇବୁ—ଅମ୍ବୁନାର
ପିତ୍ତେତମାରେ ପୂର୍ବେ ଯେହିଁପେଇ ଖୀତ ଲାଗି
ଅମ୍ବୁନାରବୁଦ୍ଧାପ ଜୟନ୍ତି ଦେଇଥିଲେ
ବେଶପର ବେଳେ ଅନ୍ତରୁ ପରମାଣୁରେ
ଆଶରୁ ଦିଲୋକୁ ।

ପାହଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀବା—“ଏହି ସାହୁଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଗାନ୍ଧୋରବା କଷ୍ଟର ପ୍ରତିକିଳିତ ହୋଇଥାଏ ଏହି
କମେ ଏ ଶାର୍ଦ୍ଦିର କୁଣ୍ଡଳ । ଏହିଲୁ ଜନ ସାହୁ—
ଶାଶ୍ଵତମାରୁକ କାମର କଞ୍ଚକା ମାନ୍ଦିବ ପାଦ
ଦେଇଅଛନ୍ତି ଓ ସହିତ ଉପାରିଲେ ହେତୁ
ଯୁଗ ବା ନେଇ ସବୁଦିକ ଦେଖି ଯା ତତ୍ତ୍ଵ
ଖୋଲାଯାଏ ଏହି ବୁଝିଲା ଯା ଅମ୍ବାଶିଥ ହୋଇ
ଯେତପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଅର୍ପି ସହିତେ ଯେତ କଥାର
ଫୋରାଏ ହୁଏ । ଶାହୁଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମୀବା ବ୍ୟକ୍ତି
ଦର୍ଶନ କରି ତେବେ ହେବାରାବ । ତେବେ ପରି
ଦରେ ଦେବତା ମୃଦୁତାବା କରେ ଏବ କେବେ
ଦୂଷକାସ କେଳ ଦେବତା ଭୁବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦର୍ଶନ
ମୁଣ୍ଡି ସାରଳ ଦରେ । ଏ ହେବରେ କେଳ
ଚକ୍ରକୁଳ କେବଳ ଦର ଆଏ ଏବ ଦେବ
ଭାବରେ ତଥେଜ ସେହିକିମେଲ ଗର୍ଭ
ଦୁଃଖ ଉପକାର, ସହିତ ବ୍ୟକ୍ତିକାର
କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତୋତର ଦାହ୍ । ଶୌଭାଗ୍ୟ ନେଇ
ଏହା ପଠି ଓ ତଥା ବରଗୁରୁ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ

ପ୍ରେସ୍‌ମୁଲ୍କୁ—ମତ୍ତ ହାତ ଦିଲେ ଏବଂ
କେବଳ ଅଧିକରେ ଉପରରେ ଫେରେ ମୁଲ୍କୁ
ଟାଙ୍କାରୁ ପଢ଼ି ନାହିଁ ଗମେଠକେ ଏହା

ମାନ୍ୟାଜୀବେ ୧୫%, କିହାରଣ୍ଡଶାରେ ୧୫%
ସୁରଗଣ୍ଡରେ ୧୫%, ପଞ୍ଚାବରେ ୧୭%, ପଞ୍ଚାବ
ଦେଶରେ ୧୭%, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ ୧୫%, ୨୩%
ବିଜ୍ୟରେ ୧୫% ଏବଂ କାନ୍ଦିବାତ ଓଜିନ୍‌ରେ
୧୫% ଉପରେ ୧୫% ଏହି ବେଳର ପ୍ରଦେଶ
ଦେଶରେ ସେଠି ହେବୁଥାର୍ଥ ଉପରାଜକୁ ଜଣାଇଲା

ଦୁଷ୍ଟ ଉପରୋକ୍ତ—ମର୍ଜିଲାପାତା ଏହିଗେ ଦେବତା
ଦେବା ସପ୍ତାଦାର୍ଯ୍ୟକୁ ଉପରୋକ୍ତର ପ୍ରକାଶ ଦେଖି
ପ୍ରତିବ ଅରମ୍ଭରେ ଉତ୍ତର ପଥରେ ପୀମନ୍ତରେ
କର୍ତ୍ତା ଅରମ୍ଭ ହୋଇ ବେଳୁପ୍ରକାଶ, ପାଣୀର ଏହି
ଉତ୍ତର ପଥରେ ପୀମନ୍ତର ପାଦାଢ଼ରେ ସାମାଜିକ
ଦୁଷ୍ଟି ଓ ବିଦେଶ ପାଇଁ ଦୋଷପୂର୍ଣ୍ଣ । ତା ୨ ।
ଅଛିରେ ବେଳୁପରି ପରିମିତରେ ପାଇଁ ଅନିଷ୍ଟ
ଅବାରୁ କର୍ଣ୍ଣର ନକ୍ରାତ ଉପରାଜରେ ଦେବତା
ଦେଶର ହୋଇଥାଏ ।

ଶ୍ରୀମତୀରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗୋପନୀୟ ବି
ଶ୍ରୀମତୀର ସତ ଖେଳାଙ୍କଣରୁ ଦିବରଙ୍ଗ
ପ୍ରମାଣେ ସେ ଶ୍ରୀମତୀ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ଅନୁରୋଧ
ଜାର୍ଯ୍ୟମୂଳରେ ବ୍ୟବହାର ଦେବା ଲବନୀ ଚାରି
ତତ୍ତ୍ଵ ଓ ମାନ୍ଦ୍ରାଜୁ ଆମିତାଜ ହୃଦୟ । କା
ହାରୁ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ବା ଲିଭାବପୁଲ କୁଣ୍ଡ ରୁଦ୍ର
ଗୋବାଦକୁ ଶ୍ରୀମତୀର ହୃଦୟ ଏବଂ ଦାରେ
ସାତମ୍ବୀ ଓ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରେ ଦେବକ ପ୍ରତି
ବ୍ୟବହାର ହୃଦୟ । ସୁତ୍ର ଦେବୁ ବିଲଙ୍ଗ ଲୁଣ
ଦୃଢ଼ ପରିଚାଳାବରଗତ ମନ୍ଦ୍ରାଜ କୁଣ୍ଡ
ଅଧିକ ଦେବାଗୋଟେ ଉତ୍ସବ ପ୍ରତାର ଲୁ
ଣ ରୁଦ୍ର ଅର୍ଥତ୍ ବିଲଙ୍ଗ କୁଣ୍ଡ ମହାନ
କୁଣ୍ଡ ପ୍ରତିକାରୀ ଏବଂ ମାତ୍ରାଜିଲୁଗ ଟେକ୍
ଟେକ୍ / ଦେବାରେ ଦେବପଦା ଓ ଯାତ୍ରା

କେବେ ଦ୍ୱାରା କୃତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ
ଏବଂ ମୋହରେ ତତ୍ତ୍ଵା ଘନର ପରିଚ ଗାନ୍ଧି
ଦ୍ୱାରା ମୁଖ୍ୟର ସମ୍ବନ୍ଧ ଏବଂ ଯେତେ କିମ୍ବା

ଏହି ଧାରାରେ ଏହି କୁଣ୍ଡଳ ଶରୀର ଧାରା
ପେ ଥିଲୁ ସେ ଯାଏ ପଞ୍ଚମୀ
ଦେଖିବା ନୀତି ସହିତ ଗରିବ “ମହି ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏ
୪୭ ମୋହିବନା ଧରସାରଥୀଙ୍କ ମାତ୍ର ରେଖା
ଗତ ବର୍ଷ ଏ ମହିମ କୁ ଏକର୍ଷ ଦୂର ମହିମା
ସ୍ଥିତି । ସେହି ୪୭ ମାମଲୀ ଜିବିରେ କାଳିର
ରେଟିଏ ହେ ଅଜ୍ଞା ୪୭ ଟା
ବାଲେରୁବର ସ୍ଥିତି । କଟକର ଏକ ଠିକା
ଗରିବ ୨୭ ମାମଲାରେ ଅସମିନାକେ ଶା
ଗରିଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ସେଇ କାରାବାର
ସମାଜୀକ ଅନେକ ଗରିବ ଲୋକ
ଦ୍ୱୀପ ପାଇବା ହୁଏ ଜଣା ପରିଶର୍ପିତ ।
ଥିବା ଦଶଶହ ମହିମ ପ୍ରତି କବ ବଢ଼ିବା
ଜରୁରି ବାର୍ଷିକ ୫୫୫୨ ଦିନାକଳ ଲୁଗା ଜୀ
ଜୀବା ପଞ୍ଜିବା ପ୍ରତିଶତ ମରିବାରୀ ମାତ୍ରିକ କା
ଅଗା ବଢ଼ିବା ବେମନ୍ତ କାଣ୍ଡସଙ୍ଗେ ୨

ନର୍ତ୍ତମେଣ୍ଡ୍ ଥିଲେ—ତଳାକସରର
ସମ୍ବନ୍ଧକ ଅନୁବେଶଙ୍କେ ପଢାଏ କିନ୍ତୁ ଆଜି
ଯେ କୁରା ନର୍ତ୍ତମେଣ୍ଡ୍କେ ୧୯୫୯ ମୁହିଦାର
ୟୁଦ୍ଧ ମୁହିୟେ ନାହିଁ ମୁବ କାବୁପ୍ରା ପଥରେ
କୁରାଗବର୍ଷର ଖର, ତାରଙ୍ଗର ଓ ପିଲ୍ଲାପାଳା-
ମାଳ ନର୍ତ୍ତମେଣ୍ଡ୍ ସୁଦୋଧରଣା କର୍ମଚାରୀ
ବ୍ୟକ୍ତବାର ଓ ଦଖଲ କରିଥାଏ ମଧ୍ୟ
କୁରାଗର ବନରମାନରେ ଠଂଗା ଲାକ୍ଷାତ୍ମକ
ମାତ୍ର ମରାଣ୍ମାତ୍ର କରିବା ଓ ତାହାକୁମାନକରେ
ଯିବାଲେବି, କିନ୍ତୁ ବା ଯକ୍ରମାନନ୍ଦର ସୁଧିଧା
କରିବାର ବିଧ ଦୋଇଅଛି । ସେହିପରି ତଳାକ
କର୍ମର ୨ ବ୍ୟକ୍ତିଗୁରୁ ପଦବୀର ଲାହାର ଓ
ଗୋବାଲମାନଙ୍କର ଲୁଗ୍ରେଶନ୍ ଓ ପ୍ରାନ୍ତରୁଷିକ
ଦରବାର ଏହି ୩ ବିଦୟୁ ପଦବୀର ଦେବେଶିତ
ମାନନ୍ଦର ସେଇବା ଅର୍ଥାତ୍ ଅନୁଗାମୀ ଦର୍ଶକ
ଦେବାର ବିଧ ଦୋଇଅଛି । ଏ କଣ୍ଠେ ସବୁ
ସାଧାରଣକୁ ଅବଶ୍ୱନମିତ ପକାଣ ବସାଇ ।

ମହିମ୍ବଦେଶାଧୀ— ସୁକି ପୁଣେ ଜର୍ମନର ମହିମ
ଦେଇ ବୁଦ୍ଧିଧାର ଗୋଟିଏତମାତର କଷା ପ୍ରସ୍ତୁତ
କେବଳଥିଲା । ସୁକି ଯୋଗ୍ୟ ଜର୍ମନାରୁ ଆମାଜି
ଜର୍ମନ ବନ୍ଦ ଦେବା ଯୋଗ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିଧାରିଗରୁ
ମହିମ କେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଅଛନ୍ତି । ଯାହା ଜର୍ମନ
କର ପେହି ମହିମ ବିଲାକ୍ଷ୍ମୀ ଉପାଦାନ ଦ୍ୱାରା ବାହା
ବିଶ୍ଵକ କାନ୍ଦା ମିଶା ଥିବା ଦେଖ ଯିବାରୁ ବିଲା-
କ୍ଷମ କୁଳର ନିର୍ମିତିରେଥିଲା ସମୀକ୍ଷାରୁ ଏହି ଅଧି-
କ୍ଷମ ଯେ ବ୍ୟବତ ମହିମକଥାମୟ ହିଁ ରଖିବାକୁ
ଚାଲୁଛି ଥୁଲେ କିମ୍ବା ମହିମ କିମ୍ବା ପାଇଁ
ମିଶା ମହିମ ବୁଦ୍ଧି ରିଂଗାକଙ୍କରେ ଜାହାନ
କାହିଁ । ପ୍ରାଚୀ ନିର୍ମିତିରେଥିଲୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାଧୀ-
ନାକଙ୍କୁ ଏ ବିଲାକ୍ଷ୍ମୀ କରାଯାଦେବା କାରଣ ଏହି
ଅନିଷ୍ଟବାରୁ ଅଛଳିବନ୍ନର ଫଳାଫଳକୁ ଅକ୍ଷ-
ରେଖମନ୍ତରେ ଏହା ପ୍ରକାଶ କଲୁ, ଅଣିକିନ୍ତମରେ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯେ କଲ ତଳେ ଏଥୁରେ ସଦେଶ
କାହିଁ । ଅତିକଳର ପ୍ରକାଶରେ କାତା ପ୍ରକାଶ
ଦ୍ୱାରା ମିଶାଯ ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟା ମର୍ଯ୍ୟାକରିରେ ଅନ୍ତାଗର
ବହୁଲାଭ ଦେଲେ ସୁନ୍ଦର ପରିକଳନ ବିପଦ୍ଧତି ପରି
କଳନକ । ବ୍ୟବସ୍ଥାଧୀନାଙ୍କେ ଏଥୁକିନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ଲାଭ
ଏହା ମହିମାକାହିଁ କି ସକଳପ୍ରକାଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସ୍ଥା
ବ୍ୟବରେ ପ୍ରତିକ କରିବାର ଯନ୍ତ୍ର କରି
କରିବିଲା ।

ସରତାଙ୍ଗ ଉଚିତ—ପାଇବା ବାଲକୋରେ
ସରବାରୀ ଉଚିତରୀଖରେ ଦିଶିପରିବୁବିଳ ମହା-
ଶୃଣୁନୟକ ଦେବାରୁ ମୟ ପ୍ରେସ୍ତେତୁ ତାରପୂଣ
ବିଜ୍ଞାନମୂଳ ମରଦାରୀ ଉଚିତରୀଖରେ ପରମା
ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ ଦୋଷ ଆମ୍ବୁଦ୍ଧାଳେ ହୁଏ
ହୋଇଥିବୁ । ଶୁଣୁ ବାହୁ ଦୂର ମହାଶୃଣୁ ଦିଶେ
ଶୋଭାମା ସହିତ ବଜ୍ରକାଳ ସରତାଙ୍ଗ ।
କାର୍ଯ୍ୟ ଉଚାର ଅବି ଦେଶକୁ ସନ୍ତୋଷ ।
ସରକାରକୁ ଉପାଧ ପାଇଥାଇବୁ । ତା
ପ୍ରମୁଖ ନିଜାତ ସ୍ଵରେତେ ବଜ୍ରକାଳ
ରହେ ବାସ କରିବା ଦେବୁ ସେ
ହଦାଳ ଅରନ୍ତି । ଅଜେବେ କବନ୍ତି ।
ତଥବୁ ଉତ୍ସ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବା ଯଜାମେ
ଏ ଫଳକୁବିଳ ମରଦାରୀକୁ ଏ
ନୟକ କଲେ । ଦର୍ଶନାଳ ଉଚିତରୀଖରେ ବିଜ୍ଞାନ
ଏ ବିଦ୍ୱାରବାସୀ ବଜ୍ରାଚକ ମଧ୍ୟରେ ହୌରା
ରହେବ କି ଉପିଳ କଥା ପୁଜା । କହୁ ଆମି
ଶୁଣୁଲେ ଏହି ବାରଶୁଭ ଫଳକୁବିଳ ନହେ
ପ୍ରସର ଏ କାହିଁରେ ବିପୁଳ କରସାର ସମ୍ମ
ବାହାରୁବକ ବଜା ଉପେକ୍ଷତ ଦେବା ଦଶ
ନକଳୁ ଅରୁ କାହିଁ ବି କବା ମୁନ୍ଦରାବଳୁ କାର୍ଯ୍ୟ

କାହା ଜାହୁଣ୍ଡନେବେ ଅଞ୍ଚଳୀଖ କରିବା ଅମେସ୍ତାରେ
ଦୂର ନ ପାଇଁ । ଏପରି ଅଲୋଚନା ଦୂର କାହାକ
ମଧ୍ୟରେ ବିଦେଶ ଓ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଯାଇବାକ
ସହି । ଯେଉଁ କାହାରୁ ଘୟାନାହାତୁରର ଦାନା
କୁଣ୍ଡଳ ଦୋଷାତ୍ମକ ଯାହା ଦୂର୍ଧାର କେବଳପ୍ରମେ
ଦଳ ହୋଇଥାଏନ୍ତା । ଗ୍ରୟ ବାବାତୁରଙ୍କ ଦଳ
ଯୋଗ୍ୟ ଲୋକ ଏମନ୍ତ ସମୟରେ ବରକାରୀ
ତଳକ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଆପ୍ରତି ଦେବା ହୋଇର ବିଷୟ
ସହେତୁ ନାହିଁ ।

କରୁଥିଲା ଗଠି ମରେ ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ଧୂର ସକଳମାର
ଶୀଘ୍ର ପାଞ୍ଜିଷ୍ଠରେଇବ ବୟସକ୍ରିୟାର ସରା-
ପନ ଓ ଉପପ୍ରତିକ ଦୂରମାତ୍ରିମାତ୍ରାକୁ ଧରନବାହ
ପ୍ରବାନାନ୍ତେ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା ।

— 1 —

ପ୍ରେସ୍‌ଡେକ୍ସି ବଲେଜର କାଣ୍ଡ ।
ଆମେଗାନେ ସଂପୁର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ସାହର ଡେକ୍ସି
ଶାଫ୍ଟେବଲ୍ ଦେବେଳ୍ ଗ୍ରେ ମାତ୍ର ମାରିବା

ଭାବେ ଦୟାଖଳେ ଓ ଗମନ୍ତିମେଣ୍ଡ କଲେଜ
ନିର୍ମାଣ କରିବାର ଆବେଦନ ଦେଇ ସରକାଟିଏ
ସମସ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ବହିକାଳୀଙ୍କ ଓ ଗାଁରୁ
କରୁଥିଲେ ମନୋମାତ୍ର କରିବାର ପାଠ୍ୟମାଟି
ଛାତ୍ରାନ୍ତକୁଂ । କଲେଜର ଆସି ବର୍ଣ୍ଣମାଟେ
ଅବଶ୍ୟମାହିଲେ ଦାସ କାମର ଜଣେ ଶୁଦ୍ଧ
Expel (ବିଚାରିବ) କରାଯାଇବା
ଏବଂ ହନ୍ତୁ
ଦୋଷେଖୁଲ ଦୟାର କରିବାକୁ ଆବେଦନ ଦେଇ
ଅବସ୍ଥା ଏହା ଶୁଦ୍ଧ ଅମ୍ବେଗକେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷର ଦ୍ୱାରି
ଅଛି । ମାତ୍ର ଅଧିକତର ଗୋଟିଏ ଦୂରତ୍ଵ
ବିଶ୍ୱ ଏହି ଯେ ଅମ୍ବେଗକିରାଣ ଶରୀରରେ
ଦାସ ଉଚିତ ଘୟ ଜୀବିତରେ ଏଥିର ବାହୀ
ଦୂରତ୍ଵ ଧୂର ସ୍ଵରସତନ୍ତ୍ର ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଗଲେ
କିନ୍ତୁ ବିଚାରିତ ହୋଇଥିଲୁଣ୍ଟ । ଯୁଗପତନ
ଏଠା ରେତିରେ କଲେଜପ୍ରେଟ ସ୍କୁଲ୍
ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ କରୁଥିଲେ ଓ ତାକର ସତରହିଲ
ଓ ସୁଖିକାରେ ସହାଯ୍ୟକୀ ଶକ୍ତ୍ୟମାକେ
ଶକ୍ତିକାମାକେ ମର ଦୋର ସମସ୍ତକଳ କର ଦୂର
ପ୍ରଧାନ କରୁଥିଲେ, ସ୍ଵରସତନ୍ତ୍ର, ବେ ଏହି
ଜିମ୍ବାପୁ ବିଶାପାରରେ ଲକ୍ଷ ଅବସ୍ଥା ବେଳେ
କଲେଜର ଶାସନବର୍ଣ୍ଣମାଟେ ସମେତ ବିବା
ଏହା ଅବସର ଦେଇ ଅମ୍ବେଗାଟେ ଅବସର
ଦୂରିଟି । ଆହା କିନ୍ତୁ 'ଶାସନବର୍ଣ୍ଣମାଟେ
ବିଶ୍ୱ ପ୍ରକରଣର କରିବେ ଓ ସ୍ଵରସତନ୍ତ୍ର
ଆପନାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗା କରିଯାଇବେ କାହିଁକିମାତ୍ର
କିମ୍ବା ଜନ୍ମାଇବେ ।

ପ୍ରକାଶିତ ଡାମ୍ଭ ସାହେବ

କଲ୍ପିତବା ପ୍ରେସିପ୍ରେସି କଲେଜ ଭବନର
ସମ୍ମୁଦ୍ର କଲେଜମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶୈଖ୍ୟ ପ୍ରାଚୀ
ଅଧ୍ୟକ୍ଷାଳ କରୁଥାଏ ଓ ସାହାରାଜ ପିଲାଗ୍ରାମରେ ଏହା
କଲେଜରୁ ଉଚ୍ଚକଷ୍ଟ ଶତମାନେ ଉଦ୍‌ବ୍ରତ
ହୋଇଥାଏ ଓ କୁକୁ ବିଷ୍ଣୁ ଦିବାତ ଏହା
ଦେବେ ହୋଇ କାହାର !

ଅଭ୍ୟାସ ମଧ୍ୟ ଦେଇଁ କମଳ କହିଲୁ ବନ୍ଦି
ଯୁଦ୍ଧ ମେ କମିଟିରେ ଥର ଅଶ୍ଵଗୋପ ପୂଜ୍ୟ
ତ ଶିଷ୍ଟବ୍ୟାପର ଜୀବନରେକୁ ବରକେବ
ସାହେବ ସହୀ ଥିଲେ । ଅମ୍ବେଶର ଅବଶ୍ୟ
ହୋଇଥିଲୁ ଯେ ସର ମନୁଷୀ ଓ ଦରକାର
ସହେବର ଛାତ୍ର କମିଟିରେ ପରି କିମ୍ବା ଦେବା
ଦେବା ଦିଶ୍ୱରେ ପ୍ରିୟିପାଇ କେମି ସାହେବ
ଅପରି ଦର୍ଶ୍ୟକ ତ କମିଟି ହୋଇଥି ଜାପା
ଦରାଯା ପୂର୍ବ ମନ୍ତ୍ରୀ ଦଢ଼ ଦୂରଜଣ ପ୍ରକାଶ
ପର କରୁଥିଲାକ ଦର୍ଶ୍ୟକେ । କେମି ସହେବ
ମଧ୍ୟ କଙ୍କା ଦେଖିମେଳର ଶିଷ୍ଟବ୍ୟାପର ସହ
ଲାଗୁ କରେବକୁ ଅପରାଧର କରିବାକେ ଆହୁର
ମୁହୂର୍ତ୍ତ କରି ହୋଇଥିଲୁ ତ କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ସହ
ଦେଖି ବୋଲିଅଛି । ଯାହାକି ଅଶ୍ଵକୁ ଅଶ୍ଵକ
ପୂର୍ବ ଦୂରଜଣ । ଅମ୍ବେଶର
ବନ୍ଦିରେ ଶାଶ୍ର ହୋଇଥି ପ୍ରିୟିପାଇ ହେବା
ଦେଖିବାକୁ ଆଶା କରୁ ।

ପ୍ରବଲ୍ଲେହନମ ସତି ତାତକ କେବ ।
ଆମେ ଗାତ୍ର ମଞ୍ଜୁର , ଶାନ୍ତିପଦାରେ ପାଠୀ

ଗଲା ସତ୍ତବାନଙ୍କ ହିମୁଦଳ ଦିନକ ମହୋତ୍ସବ
ଜଗ ଶନ୍ତବାର ପ୍ରାଚୀନାଳରେ ବିଶ୍ଵକରା କା
ହାରେ ଯଦ୍ଦିଲୁଙ୍କ ଧର୍ମବରଣ କରେ । ମହାସଂକଷି
ପରତ ସହବାରେ ଜଗ ମାସରେ ସେ କାନ୍ଦି

କଣ୍ଠରୁ ଅନ୍ତରାଗରରେ ଦୟାର କଳ୍ପି
ଦିବାହତିଯୀ ସରେ ସଧ୍ୟଜଳର ଦୂର୍ବଳ ଦୃଷ୍ଟି
ହେଲାଇ ଅନ୍ତରୋପ୍ରଥମ ଦେଇ ଗୋକାଳର
ଠାରୁ ଜଙ୍ଗାପର୍ଯ୍ୟାନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରପୁରେ ମାତ୍ର ଏହି
ଅନୁଭାବ ପରେ ସେ ସେ ଆଖା ବଜ୍ରା
ଶୋଭାର୍ଥିବରେ ଦୃଢ଼ାର ସକଳ ବନ୍ଧୁ ନାହିଁ
ଶବ୍ଦ ଗଣାଗରରେ ପେଟ ସତ୍ତାର ଦେଲୁହୁ
ଏହା କେହି ସୃଷ୍ଟିରେ ସୁଧା ଲାହ କ ଥିଲେ
ଏହି ମନ୍ଦିରରେ ଦୁଇବଢ଼ ଲାହ ! ନିଯୁକ୍ତ
ଦେଇ ବାଧା ଦେଇ ନ ପାରେ । ନୋହିଲେ
ଦିଦ୍ୟାର୍ଥେ ଦେଖାଲୁବରୁ ଅପି ଘରାନ୍ତି
ଦେବାର କଳଣ କିଏ ଦୃଷ୍ଟିରବ ? ତାହା
ଜାହନ କର୍ମମୟ ଏହି ଉତ୍ସନ୍ନ ତତ୍ତ୍ଵରେ ପାଇଁ
ଜୀବ ମାର୍ଗରୁ ତ ଭବିତ ସୁଲ । ଏମନ୍ତ ଦେଇ
ପ୍ରତିମ ବର୍ଣ୍ଣରଦ୍ଵୀ ଦେଇ ତତ୍ତ୍ଵା ଆ
ଶୋଇରେ ଧର୍ମର ଫୋରପ୍ରାଣ ବୋରିଲେ
ଅନୁଭୂତି ଦେଇ ଭାର୍ତ୍ତ । ସେ ପଞ୍ଚପୁରୁଷ ସୁନ୍ଦର
ପଳି ଦିବାଶବ୍ଦର ଦେବକୁ ଦେଖାପଡ଼ା ଶିଖେ
ଦୁର୍ଲଭେ ଏହି ସୁନ୍ଦର ମଧ୍ୟ ଦେଇଲୁ ଦିନ
ଦେମନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମାନ୍ତ ଅଶ୍ଵେ । ଏପଣମୟର ଏକି
ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତକର ସାନ୍ତୁଦୀ ଏହି ସୁରବଜ ବନ୍ଧୁ
ଦୁର୍ବଳ ଗଣର ପୁଣ୍ୟର ରକ୍ଷିତ ଦେଇ କିମ୍ବା
ଦୂରେ ସନ୍ଦେହ ମାହି । ପରିବାରର୍ଗ ମୁଖ୍ୟ
ଦେଇଲେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ନ ପାଇଗାରୁ ସେଇ
ମାତ୍ରର ଶେଷ ହୃଦୟରେ କିଛି ଦୋରାଧି
ତହିଁ କ ସକଳ ବନ୍ଧୁଙ୍କାର । ଅନ୍ତେମାତ୍ର
ଏଗେକେବେଳ ପାଦୁ କ ଦୋଲ ସାନ୍ତୁ
ଦେଇ ? ତତ୍ତ୍ଵ କଳନ ଦିଲୁବନ ଦେବ କ
ବୁଝାନ୍ତା, ଦିଲୁହ ଓ ଅଗ୍ରାୟକ ଲେବ ସୁଲ
ଏହି ସୁରତଶପ୍ର ସୁତା ତାଙ୍କ ଦେଇରେ କିମ୍ବା
ଏହି ସୁରତଶପ୍ରକାରରେ ପ୍ରହାତିତ କେଉଁଥିଲା

ଶୁଣେ ଏତାଙ୍କର୍ତ୍ତ ମହାଭାଗିତ
ବିଦ୍ୟାଜୀବର ଦ୍ୱାରେଦ୍ୱାରା ।
ବିଦ୍ୟାଜୀବ ନାହିଁ ଯକ୍ଷ ଶୁଣୁଥାର ପୂର୍ବାହୀ
ସ୍ଵର୍ଗ କା ସମୟରେ ଲୋକାନ୍ଧାରେ ରାତ୍ରିରେ ଜଳା-
ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ବିଦ୍ୟାଜୀବ ଫୁଲରେଦ୍ୱାରା ଜଳା-
ଲକ୍ଷେ ଶୁଣୁଥାର କାହାରେ ସୁରକ୍ଷିତୀରନ୍ଧାରାତ୍ରିରେ
ଏହି ସବୁ ଅନୁଷ୍ଠାନିକେ ଦେଖିଲା । ତେଣୁ ବିଦ୍ୟା-
ଜୀବ ବିଶେଷକର ମନନରୁ ପାଇଲୋ ଏହି କୁଳକା-
ର୍ଷ, ଅଜ୍ଞା, ଉ ମହୋତ୍ସମ୍ମା ସମୟର ଜାଗର
ଅଳକୁଳ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ରକୁଣ୍ଡଳ ପାହେବ,
ଚଣ୍ଡେରୀ, ଦୁଃଖର, ମହିନା, ଶେଷର ଓ ବେଦର
ପୁନ୍ଦର ପ୍ରାୟ ଛାପିଲେ ବିଦ୍ୟାଜୀବ ସମ୍ମାନ
ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ସାମାଜିକେ କାର୍ଯ୍ୟ-
ବିଦ୍ୟା କୁଥରେ ପ୍ରଥମେ ବିଜମୋତ୍ସମ୍ମ ଯୋଗେ
ଲୋକିଏ ପଞ୍ଜୀର ଜାତ ହେବାପରେ ମୁଦ୍ରାରେକି
ର ସେବନେରଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଯୋଗ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷ
ବାତ୍ର ପାଠକାର୍ଯ୍ୟର ପଞ୍ଜୀରାଧୀନ ପାଠ କଲା-
ଥିଲେ । ସେଥିରୁ ଜାଗରିଲେ ତେ ମହା
ର ଗୀତରେ କା ଦ୍ୟୁତିରେ ଏହି କୁଳ ନିମ୍ନରେ
ହୋଇଥିଲୁ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ସରତାରୀ ସାକ୍ଷାତକ
ର କଷ୍ଟରେ, ମେମୋରିଏଲ ଫଣ୍ଟରୁ ଟଙ୍କା ୫୫୫
ଅବଶ୍ୟକ ସାଧାରଣ ବ୍ୟାନାରୁ ସମୁଦ୍ରର ଦୋନ୍ତ-
ଖଳ । ରିପୋର୍ଟ ପାଠାନେ ସମ୍ପର୍କ କରିବାରେ
ସମ୍ମାନପ୍ରଦାତା କରି ଶୁଣାଗାର ଓ ଶେଷପରିକ
ଏବି ଗୋଟିଏ ତତ୍ତ୍ଵର ଅବଶ୍ୟକ ଶୁଣା ଏବି
ବର୍ତ୍ତଗାତ୍ର ମହାବୁକ ସମୟରେ ସରତାରୁ ଏହି
ବନ୍ଦିଶେ ଅର୍ଥରେ ପାହେବ ଅଜ୍ଞା କ ଶୁଣା
ପୁନ୍ଦର ସଂଶେଷରେ କାହିଁ କରି ଉପରୁ
ବିଦ୍ୟାଜୀବର ସମ୍ମାନାରେ କିମ୍ବନ୍ତପୁନ୍ଦର
ହାତେଦାରାକୁ କରି ପ୍ରଦେଶ ହୋଇବ
ଦୂର ଦେଖି ପ୍ରସାଦ କରିଲେ । ଏହି ସବୁରେ
ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଲା ଅଛି ଏବି ଏବରକୁ
ସୁଲପରେ ଯାଏନ୍ତା ବିବର ଜଣାଯାଇ,
ରହାଇ ଓ ଖେଳାଗାରେ ପ୍ରାତିର ଅଛି
କେବି କାହିଁ ।

ଶ୍ରୀଅଳ୍ପ ବୁନ୍ଦାଇ

ନର୍ତ୍ତକାଳ ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନରେ ଏ ପ୍ରଦେଶ ଛାତା
ବଜାରା, ମାନୁଳ ଓ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ଶାଖାକୁ-
ରତ୍ନ ଥିଲା କେବୁ ସେ ସମ୍ବୁଦ୍ଧ କେତୋଟାଖାତେ
କଥିବା କାହାର ବିଦ୍ୟା ପଢିଲାରେ ଗୋଟିଏ
ଦର୍ଶନ ପ୍ରଦତ୍ତ କାହାରାପାଇଁ । ମାନୁଳ ପ୍ରଦେଶ
କେବୁ ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନର ପ୍ରାଚୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମହାମହିଳା
ଦେଖ ଦେଖ ଏବେ ଗୋପାଳଙ୍କ କ୍ଷୟା ପର୍ବତୀ
ପ୍ରଦେଶର କାଳକ ଉତ୍ତଳଦେଶ କେବଳ ଅଳ୍ପ-
ହିତ । ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ପୂର୍ବଭାଗ, ଉତ୍ତରଭାଗ
ପ୍ରଦେଶ ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନ କାମକୁମୀ ଏବଂ କଞ୍ଚକାରୀର
ଅଗ୍ରଗଠ ମେଳନପୁରର ଅଧିକାଂଶ ଓ ଉତ୍ତଳ
ପ୍ରଦେଶ କେମେକାଂଶ ମେଳକେ ଉତ୍ତଳରେ
ଅଚାନ୍ତ । ଏ ସମ୍ବୁଦ୍ଧ, ଏକଶାସନାଧୀନ ଉତ୍ତଳ
ତାରଙ୍ଗ ଉତ୍ତଳ ସମ୍ମିଳନର ସ୍ଥାନୀ କଥାମୁ
ଆମୋଦର ଲକ୍ଷ୍ମୀବାବୁ ପଡ଼ିବାରୀ ଆହାର
ସମ୍ବନ୍ଧପୂର୍ବର ଉତ୍ତଳରେ ମନ୍ଦିରରେ ଉତ୍ସା-
ହ୍ରୁ ମରିଯେବାପୁ କରିଯାଇବେ ଆମୋଦର
କର୍ମୀ ଆହାର ଆମାର ଖୋଲଦେଲେ ।
ସେତେବେଳେ ପ୍ରସାରକୁ ଗଢ଼ର କିମ୍ବା
ତାଙ୍କ ଦଶାଦରାତ୍ରି ସେତେବେଳେ ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନ—
କୁଳୁ ପେହିପରି ସମ୍ବନ୍ଧର ଦାସ ହିତ ନ ଯିବାର
କୌଣସି ମୁଣ୍ଡିରୁକୁ ତାରଙ୍ଗ କାହାର । ସବୁ
ଗୋପୀ ସଥାରୀ ବହିତରୁ-ସମ୍ବନ୍ଧ-ଅଳ୍ପ-ପରାମର୍ଶ
ପୃଷ୍ଠା କ ଦେଲେ ସେଇହି ଦେହ ଘୁଷୁ କୁଣ୍ଡ-
କାହାର ମେହିପରି ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନ ଭର୍ତ୍ତର ଅଗ୍ରଗଠ
ଦେଖିବ ଦୋର ଏକାମ୍ବାନାଧାରରେ କ

ବହୁରେ ଠଣ୍ଡଥ ଲାଗିର ସମୁଦ୍ରର ପୋଖର ବ
ଭଦ୍ରକ ଦେବ ଗାହୁ । ଫେରୁବଳାଯେ ସେ ବହୁ-
ଅନ୍ଧାରୀ ଯେ ଉପରେତୁ ଛଟିନ ଆଶମାନକୁ
ବଜାଇ, ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଓ ମଧ୍ୟପଦେଶର ଆସନାଥ-
ନରୀ କାହାର କରିଥିଲା ଏ ପ୍ରଦେଶ ଦୂର କର
ଯାଇ । ମେଘଦେଲେ ପଞ୍ଚଶୀ ସଙ୍ଗେ ରହ
ଓହିଶାର ସୁତ୍ର ଦୂରତ ଦେଇ ତ ପାଇଲୁ ଏବଂ
ବହୁରୁ ମାହର କରିବେଠ ବହାର ସଙ୍ଗେ
ମଧ୍ୟାର ହାତ ଦରବାରରେ ସୁହୁ ପ୍ରବଳପ୍ରଭାପ
ସମ୍ମାନ ପତୋବୟ ଅମୁମାଳକୁ ଭଦ୍ରାର ଓହିଶା
ପ୍ରଦେଶ ଦୂର ବୋଲି ଯୋଗରା ନୟଦେହେ
ଶୁଭାର୍ଥ ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡକ ପୁଣି ବଜାଇ ଦୂର ଦେଲା
ବଦ୍ରାର କର୍ତ୍ତୃଧେବ ମନ୍ଦ୍ର ମେଘଦ ଦୂର ଓ
ଭାବ ସମ୍ମାନ ଦୂରେ । ଭଦ୍ରାର ଓହିଶା ଦୂରର
ବଜାଇ ପ୍ରେତ ହୋଇଯାଇଅଛୁ ଏବଂ ତହୁର
ଅର ଦେହ ଭାବିନେଲେ ଅନୁଭ ପ୍ରେତ ଦୋଷ-
ଧିବ । ଦରକାଳୀ ସଙ୍ଗେ ଅଧିମ ଓ ପ୍ରତିଦିନ
ମଧ୍ୟାର ଏବଂ ମନ୍ଦ୍ରରକ ବାହନାଶିତ ରେ ଯାଏ
ଯାଇରେ । ଓହିଶା ପଦବ ଦୂର ଦେହ ଏବଂ
ଏକଥାପମାତ୍ର ଦେଲା କପାଇସେ ଏବଂ ପ୍ରେତ
ଆସନକର୍ତ୍ତା ଅଧିତରେ ଥିବାଦାରୁ ଅପେକ୍ଷାକୁ
କର ଶାବଦରେଇ ପ୍ରଦେଶରେ ରହିବ ଶାବ-
ଦନକ ସୁଖଦେଲ । ଭଦ୍ରାର ଓହିଶ ପ୍ରଦେଶ ଯା
ବାବ ଅଟେ ଏବଂ ଦୂରିକୁ ଅଧିମାନ ଏ ପ୍ରଦେଶ-
ଦୂର ଦେହେ ପେହି ଏବାତେ ଅୟ ମୁଦ୍ରି
ଦେହରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେ ଉନ୍ନାମାତର ଜଗଯାଇ
ତଳକ ଦୂର ଦେହ କୌରବ ବୃଦ୍ଧି
ଅମେରାତକ କର୍ତ୍ତୃଧେବମାନକୁ ଏ ଦୂର ଅନ୍ତର
ବଳମ୍ବରେ ଧୀରଙ୍ଗରେ ଦିଦିପଳା । ବହୁର
ଦାରର ଏହାକୁ ଅନ୍ତରେ କରୁଥିଲୁ । ରୁଦ୍ଧ
ଶାର୍ଦ୍ଦରେ ବଳମ ଉତ୍ତର ଦୂରେ ।

କରିବ ପ୍ରତିକ ଉପହାର ଦେବ ଗାହାଥମୁନାରେ
ପିବେଗତାରେ ଦେଉଥାର୍ଥ । ଅମ୍ବୋଳାକେ
ଜାଣ ଅବେଳ ପ୍ରାଚୀରେ ବିଦ୍ୟକ୍ଷୟ ପ୍ରାପିତ
ଦେଉଥାରୁ ମାତ୍ର ଲୋକଙ୍କର ଆପକ କମ୍ପାର୍ଥ ।
ଧର୍ମଶକ୍ତିରେ ସହାୟ ଜୀବେ ମାଟିବିଷ ଧର୍ମଶାର
ବୃଦ୍ଧାଳୀ ପିତାଏ ଗାହା ଦେଇସ ପ୍ରତି ଅଭିବ
ନାହିଁ । ଏଥର ଯାଇବ କବା ଏ ଦିନ ବିଷାଦିନ୍ଦ୍ରି-
ଯର ଉତ୍ତରାତ୍ମ ବିଦ୍ୟୁତ ହରମ୍ଭୁଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଗାହାର ମନରେ ପ୍ରଦେଶ ବରୁନାହିଁ । ଦେବଙ୍କ
ଆନ୍ତରିକ ପ୍ରାଣୀ ସଂକଷ, କଞ୍ଚଳା ବ ବିମେ
ପ୍ରତେଷରେ ଏହପ୍ରାହାର ବୃଦ୍ଧରେ ଶିଶ୍ରୀ ବିଶ-
ସାନ୍ତ୍ଵନାର ଗାହା ସେହି ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କର ଫଳ-
ପ୍ରତ ଦେଇଅଛି ସୁରକ୍ଷା ଓଡ଼ିଶାରେ ଗାହା
ଚକ୍ର, ମହିତୁଳପାରେ ହେଉଁ ଏହି ତଳାଇଲେ
ସ୍ଵର ପଢ଼ିବ ହର୍ଷପ୍ରତ ଅବେଳୀ ବୃଦ୍ଧାଳାହିଁ ।
ଓଡ଼ିଶାର ମୋର ସଖାରଣ ଅବଦ୍ୟାକ ବାଜରୁ
ଦେଉ ଉପରିବ ଦେଇ ଶିଶ୍ରୀ ପାତ୍ରଜ୍ଞଙ୍କେ
ସେହି ଦୂରଦୂରମନକ ପ୍ରାଣକୁଷିତ ପରିକାରିତା
ତହିଁର ଦୋଷଗୁଣ ବାରିଦେଇ ଶିଶ୍ରୀ ବିହର-
ର ରୂପୀୟ ଅନୁଭବକ କରେ ଯେତେବେଳ
ଅଭସବ ଦେବ ପଢ଼ିବ ବୃଦ୍ଧି କାହିଁ । ଦେବଙ୍କ
ନୃତ୍ୟ ଗାହାରେ ହେଉ ଆପନୀର ଅନ୍ତରାଳ
ଅର ଦେବଙ୍କ ଶାପହୁଣ୍ଡା ପୁଣୀରୀ । ମରଦକ
ଅନଳର ପ୍ରକଟାଳୀ ପିଣ୍ଡପ୍ରାଣାଳୀର ଅବଶ୍ୟ
ଅନେବ ହୋଇ ଏକ ମାତ୍ର ସେ ପ୍ରାଣାଳୀର ଦେ
ଆଶିଷଳର ସୁରକ୍ଷା ଅରୁ ଗାହା ଏ ସୁରକ୍ଷାରେ
କହାର ଉତ୍ସୁକେ ପଢ଼ୁକହିଁ ଦେଇସ ଲୋକେ
ତାତା ବୃଦ୍ଧି । ଗାହା ହୋଇ କଥାରେ ଲୋକେ
ସୁରପାଳୀରୁ ପିଲ ପଠାଇବାରେ ଥରୁବ
ଦବଶିନ୍ତେ ମହିଁ ଏଣେସ ଲୁହୁରୁଷତା । ଓଡ଼ି-
ଶାରେ ଅଧିକାରୀ ଲୋକେ ନିରବ ମନ୍ଦ

ଲୁହନ୍ତରେ ଥି ଦେଖା ।
ଶୁଣିଗୁ କୁରତର ଚୋଟିଏ ପ୍ରମାଣ ସମସ୍ତା ।
ଥିଲେ ପକ୍ଷା ପଞ୍ଜାବ ତୌରେ ଦେଖଇ କୁରତ
ହୋଇଥାହି । ଏହା କେ ପନ୍ଦ୍ରାପୂର୍ଣ୍ଣ କୁରତ-
କାସିମାରଙ୍କର ମନୋହୋମ ଅକୁର୍ବନ ଦୂର୍ବଳ
ଏହା କୁରତର କୁଠ ବୈଶନିଧିର ପରିମୁ-
ତ୍ୟତ । ଏ ବିଷୟରେ ମୋଟିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ-
ଗର୍ଭକ ଓ ହୃଦୟପୂର୍ଣ୍ଣ ବକ୍ତ୍ଵା ଗପ ହନ୍ତୁ ବିଷ-
ବିଦ୍ୟାଲୟୋକରେ ଶ୍ରୀରାଜ ପତ୍ନୀକାଳ
ଦେଇ ବାବୁଙ୍କା କରିବିଲେ ଦେଇଥିଲେ ।
କୁଠୀ ମହୋଦୟା କହିଥିଲେ ସେ ସୁତ୍ରବୌଦ୍ଧ
ବା ମଧ୍ୟ ମହ୍ରୀ ଯେ ଦେଇଲ ଧନ ଏହା ପୁରୁ-
ଷକ ବ୍ୟାସ ଥିଲା । ଏ ବ୍ୟାସ କୁରେ ଲୋପ
ପରିଥିବ । କୁଠର ଥି ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ମାନ-
ଦତ୍ତ, ନେତ୍ରକ ଓ ଧର୍ମ ବିଜୟକ ଶୁଣ୍ଟି ଜୀବିତ
ଥିଲା । ଯେଉଁଜୀବିତ ଥି ପୁରୁଷମାନେ ଶାଶ୍ଵତ,
ମାନସିତ, ନେତ୍ରକ ଓ ଧର୍ମଦିକାନ୍ୟ
ଦେଇଲ ଲବ କରିଥିଲୁଛି ସେହିଲାଭ ସୁଧାରରେ
ଧରା । ମାତ୍ର ଥି କାଳର ଦୂରତ କ ଦେଇଲେ
ଦେଇଲ ପୁରୁଷମାନେ ତୌରେ ଜାକିବୁ ଉଦ୍‌ଦିତ
କର ପାରନ୍ତିରାହି ।

ତୋରେ ସୁନ୍ଦରୀର ଖର୍ମ ପରିବର୍ତ୍ତ କରୁଥାଏ ପାରନ୍ତି । ଫଳଗଂ ଦରମିଟିଜାହର ୫୦ ମର୍ଦ୍ଦ ପରେ ଅସ୍ତ୍ର ବହୁତ କି କାହିଁ ସନ୍ଦେଶ ।
ଗୀତଦେଶରେ ଶ୍ରୀଲୋକମାତ୍ରେ ଲେଖାପତ୍ରା
ଜାଣ୍ଠି କାହିଁ ମାତ୍ର ସେମାତେ ପରିଶରୀ ଉ
ଚକର ବୁଝ ଓ ସାମିର ଅଭିନ୍ଦନ ଅନୁଭୂତି ।
ସେମାତେ ନିତବ୍ୟାହୀ ଓ ପ୍ରଗଣ୍ଠ ବିଶ୍ୱରେ
ସ୍ଵାମିର ବାହାର୍ଯ୍ୟ ଦରନ୍ତି । ତୌର ଦେଖିଲୁ
ଛାକର ସାଧୀତତା ଅସବ ପରମାପରେ ନ ଆଏ
ନାହିଁ ସେମାତେ ସମ୍ମାନା । ଫଳଗଂ ଠୀକ
ଦେଶର ଲୋକବଂଶୀ କମେ ବୃଦ୍ଧିଲୁହ ଠାରୁ
ଅଛି ଓ ଯେଉଁ ଦେଶକୁ ଗୀତଦେଶର ମେହି
ଯାନ୍ତି ସେଠିରେ ସେମାତେ ଲ୍ଲବ୍ଦ ଓ କ୍ଷମ
ଲାଭ କରନ୍ତି ।
ଜାଗାନର ଶ୍ରୀଲୋକମାତ୍ରର ଅବସ୍ଥା ତଠିଶା
ଦରମର ବିଷୟ ଓ ବୋହାର ବାହାରାନାରେ
ନାହିଁ କିମ୍ବା ସମ୍ମର୍ଦ୍ଦିତର ବାହାର ବିଶ୍ୱବାୟ
ଦରନ୍ତି । ଜାଗାନର ଶ୍ରୀଲୋକରେ ଅନେକମାତ୍ର
ଶ୍ରୀମଦବୁ ଅନୁଭବର ବିଷୟ ଓ ଧର୍ମଶସ୍ତ୍ରବୁଦ୍ଧି
ପ୍ରଥମ ଏବଂ କିମ୍ବା ବିଷୟାପ୍ତ କୁଞ୍ଚନ୍ତି । ଜାଗା-
ନରେ ବିବାହ ମୁଖ୍ୟ କିଥିଲ ଅନେବେଳେ ଜାଗାନ
ଯାଗାନେ ସମସ୍ତିଷ୍ଠା ଏବଂ ମନ୍ତ୍ର ଓ ଧର୍ମପରମ୍ପରା
ଅନ୍ତର୍ଗତି ।

ବିଜ୍ଞାମତେଷେତ୍ରୀ ପରିଷାର କୁଣ୍ଡ ହୃଦୟ ଥିଲେ ।
ଦେଶରେ ଦେ ଭବନୟ ଖଳେବିମାତେ
ଦେଶକୁ ଦେବେହେତ୍ତେ ସେପର କହିଦେଶ
ମଧ୍ୟରେ ମୁହଁ ଯହିରୂପକ ବହନ୍ତି ଓ ଦେଶ
ଅଭିମନ୍ୟା ଅଟନ୍ତି କହି ସହି ଉତ୍ସବାଗାଁ
ଦେବୋହେତ୍ତେ ଖାର କୁଳନା କରିଥିବ ତା । କୁତ୍ତିଶ୍ଵା
ନଷ୍ଟ କରିବା ପରିଚାରିବ ଏହାର କରିବ
ନୁହେ । କୁତ୍ତିଶ୍ଵା ସହି ଅଭିମନ୍ୟ ଦେଶ
ଏପର ଦେବା ଜୀବର ସେପର ତ ଯାହାରୁଳିନା
କହା କହି କୁଣ୍ଡେ ଖଳେକ ମାରସଠ ତ
ଏଥାଜିକ କଳ ଲାଭ କରିବାରିବେ ଏବଂ
କହାକିମେ କୁଣ୍ଡକ ଲାଭ କରିବାରିବେ, ଯତ୍ତିମେ
ଶ୍ରୀମାନକର ସମ୍ମାନ କରିବ ତ ମୁହଁ ଉତ୍ସବକ
ଏହିକି କରିଯାଇବେ ।

ଭାବେପାଇଁ କା ଅମେରିକା ଓ ଫିନାନ୍ସ-
ମାଳକ ଏହ କାନ୍ଦିଲୀ ଝାଲେଖମାତ୍ରେ ସବୁଷ
ମାଳକ ସହିତ ଥିଲୁଣ୍ଡ ଉପରୁରେ ସମ୍ବନ୍ଧ
ହେଲା ସମୟ ଆଜିରରେ ଉପରୁର ହୋଇ-
ଗାଛ । ଯେତେବେଳେ କଲେ ଯେପରି ଏସୁ ଉପରୁ
ପ୍ରିଯ ଦେବ ଦେହରେବେଳେ ପିଆଇ ଉପରୁ
ପରିଚାରିତ କମାଇବ ସେ ପରିଚାରି ଝାଲେଖ-
ମାଳକୁ କୃତପରିଚାରିତ, ମୁହର ଦେଖିଦିଲା,
କିମ୍ବା ଓ ଧର୍ମରେ ଦକ୍ଷ, ବନ୍ଦି, ସେବା ଓ
ଶିଷ୍ଟକାର ମେହା କାହାରେ ଏହ ପରିଚାରି

ଅଶ୍ରୁକର ପତ୍ର ଓ ସ୍ନେହଳକ ବର୍ଣ୍ଣମତ
ପାଇଲା ।

ମାତ୍ରାକବିଦାରେ କଣ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ।
ପଦମୋରୀ “ଆପା” ମାତ୍ରାକବିଦାରେ
ପରିପାଳନ କେବଳ କେବେବ କଥା ବହୁ
ଶାବ୍ଦ ଉଚ୍ଚମୂଳକ ମନ୍ତ୍ରାବ୍ୟକ୍ଷମାନ । କେ
ହେଁ ଏହୁଁ ବିଭିନ୍ନ ଅଭିନନ୍ଦକ କାଳରୁ ଯେଉଁ
ତୀରେ କେବୋ ବିଅତୋର ଆଶ୍ଵରୀ ପା
ପ୍ରାଣୀ ଅନୁଭବରେଣ୍ଯର ବନ୍ଦ୍ଧୁପ୍ରତି ଆଶ୍ରୀ
ଜାହିଁ, ମୁଢ଼ରୀ ସ୍ଵର୍ଗ କଥକ ବିଷୟର
ଅନୁଭବ । ଶ୍ରୀକଳିତମଦ୍ଦେଖାପତ୍ର
ପ୍ରଭୁଙ୍କ କଥକାରୀରୁ ବୀଳ କରିବେ ଏ
ଅଭିନନ୍ଦ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହାରେ ଶିଖାପାଦାରୀରୁ
ଜାହିଁ କଲେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିଖାତାରୁ ଜାହିଁ
ମହାନ୍ତିକ କହିଲାକୁ ବିଧା ଅନେକ ଅଛି ।
ମାତ୍ରା ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀରେ ବିଷୟବିଜ୍ଞାନ
ହେଁଇ ଏହୁଁଙ୍କ ହେବାରୁ କହାବେ ।
କେବୁସେ ନାହାଯୁ ଦୁଇର ବୋଲିନା କାହା
କହୁଥାର ରହ ହେଁଇ ଦେଖି ଦେଖିଲେବେ
ଦୁଃ୍ଖ ଘଟଇଲା । ଲାଗୁ କୁର୍ରିବ ବିଶିଷ୍ଟ ବ
ବିଷୟବିଜ୍ଞାନରୁ ଅମିତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି
କଥା ହୋଇଥିଲେ । ସେବାରୁ ହେବେ ଏହି
ଅମ୍ବେସନେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିଖାପାଦାର ଅନେକ
କହିବି, ସହାଯେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିଖାପାଦାର
ଭାବରେ । ଯେବେଳେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିଖାପାଦାର
ଏହି କହା ନାହାଯାଇ ସମ୍ଭବକୁଣ୍ଡଳାହିଁ । ଏହି

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସମାପନି

In re our advocacy of the claims of the Oriyas for the Government Pleadership of Puri, our contemporary of the Ratnakar has offered his very hearty appreciation. We are therefore grateful to him and say "Amen" to his Good wishes. But how we wish to have gone the full length with him. Unfortunately he would not, allow us to do so, because of our "evident attempt to prejudice the authorities against the candidates from Puri" *O tempora, O mortis* Certainly we fight shy to such telepathic powers, a faculty which our contemporary finds easy and congenial to develop on the beachy beds of the Puri sea-shore. He seems to possess a knack of no mean order to read through the lines which, in common parlance is called a "happy knack." It is not given to all. But it is all right, when it hits the mark, but when it does not, the redoing effects are not much to be envied. We have a saying that put not thy hands into a hole unless thou art initiated with the mantra (Garadi's incantation), because, it is dangerous. You do not know whether you are probing into a scorpion or a cobra's resting hole. The mantras is the redeeming feature, a safe guard. In this case, the mark is missed, but fortunately the hole is an empty one, safe therefore. We are advocates of the claims of the Oriyas for the vacant post, no matter where he comes from. Cuttack Puri Balasore or Sambalpur, all the same to us. Those who are in the know, know it very well. Our advocacy is not limited to narrow units, nor is it our object to put lines that may be read through. Plain, plainer, plainest we are, when we advocate the cause of our country and country men. Abscribing motives is as bad as comparison is odious. We hope, our contemporary will not take us amiss.

On the occasion of the investiture of the ruling powers on the young Maharaja of Jodhpur, His Excellency Lord Hardinge made a famous speech, which will have a far-reaching effect immediately and prospectively. It was an unique occasion, His Excellency's last ceremonial function performed in the course of a tenure of high office, rather the highest in the world's empire extending beyond the statutory period of five years. It was therefore well suited to the occasion. It breathed throughout a spirit of true statesmanship matured by an insight gained through a very close and cordial relationship with his Government and that of the Ruling Chiefs of India.

His Excellency said "Irksome restrictions on the exercise of sovereign powers are apt to chafe and irritate a proud and sensitive spirit with results disastrous not only to the ruler and his people but to the empire at large." There was no duplicity in these words. Noble words nobly said, and plain truths plainly spoken. Faith begets faith. It is reciprocal mutual confidence is a great asset to be always taken into account in the relationship between the two powers. Ambiguity, suspicion the precursor of mistrust and untoward handling of state craft when dealing with the intricacies of the administration of an Independent Native State have led to "disastrous" results which, once arrived at, make reparation extremely difficult. As a class, the chiefs are intensely proud and are conservatives to a degree. Consciousness of superiority makes a marked characteristic not confined to the native chiefs, but can be attributed to all the eastern rulers of states. Though submitting to the supreme sovereign power most loyally,

without a switch or swerve, they can never shake off the pride of their family tradition, their blue blood and the position they occupy in the eyes of their own people. They cannot help it. It is in their blood. High spirited and therefore sensitive, they require very careful and delicate handling and His Excellency, when leaving the shores of India in the midst of ovations well earned and well deserved, sounded the true note which will go a great way to pave the way for a further consolidation of the cordial relationship already existing and to cement most strongly the bond which has taken a new phase during His Excellency's Viceroyalty, a Viceroyalty which will be recorded in letters of gold when the history of India of His Lordships' period comes to be written. His Excellency's Jodhpur speech will impart an impetus to the new spirit and aspirations with which the Indian Chiefs and the Indians alike seem to have been inspired since the breaking out of the great war which has been devastating Europe and thereby the whole world. His Excellency served his sovereign and his Indian subjects with conscience clear. In his direst moments he said that he loved the people of India and trusted them. He is leaving India, but he is leaving legacies which time will not obliterate and His Excellency's Jodhpur pronouncement will shine brightest on the crown of his Viceroyal success in the administration of the Indian Empire, and thereby lead to a change of policy on the part of those who have close connection with the administration of the native states. High ideals, as we firmly believe, have a vice-versa motion. They work uphill and work own hill as well.

ହୃଦୟର ପୋଟ—ମାନ୍ଦିଆ ୭୭ରୁଙ୍କ ଫେର୍
ଦେବକା ସମ୍ବନ୍ଧର ହୃଦୟର ପୋଟରୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ
ଅତ୍ୱର ପଣ୍ଡିତ ଧୀରଜ୍ଞାରେ ପରି ଅନ୍ତର ଥିଲା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠକୁ—ମାତ୍ର ୮୯ ହରେ ସେଇ
ଦେଖି ସମ୍ପାଦନରେ ଭାବରେ ପ୍ରେସରୀଲ
୧୯୦୫୪ ଜାନ୍ମନ ମୁଦ୍ରା ଆଣ୍ଟାରୁ । ସେଥିରେ କୁଳାଳ
କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପରିବାରରେ ୧୯୭୫ ମାର୍ଚ୍ଚ ଜାନ୍ମନ ୧୯୭୫
ଦିନର ଶ୍ରେଷ୍ଠକେ ୧୯୮୮ ସ୍କ୍ରିପ୍ଟରରେ
ପରିବାରରେ ୧୯୮୮ ପ୍ରକାଶରେ କୁଳାଳ
ନିର୍ମାଣରେ ୧୯୯୮ ଏବଂ କମ୍ପ୍ୟୁଟରରେ
ନିର୍ମାଣରେ ୧୯୯୯ ଉଦ୍‌ଦେଶ ଯୋଗ୍ୟ । ଦୂରସଂପାଦନ
କରି ମୁମ୍ବାନ୍ତରେ ୧୯୯୫ ଥାଇ ଦିନର ଶ୍ରେଷ୍ଠକୁ
ଏବଂ ସ୍କ୍ରିପ୍ଟରରେ କିମ୍ବା ପରିମାଣରେ ମୁମ୍ବା-
ବିନ୍ଦୁ-ବୁନ୍ଦିଆ ଦେଇ ମୁମ୍ବାନ୍ତରେ ବିନ୍ଦୁରୁ ।

ପୁଷ୍ପକପଦ—ମାଜଳେ କରାଇଛନ୍ତିଆବ
ଶେଷକଟ କାହାକୁ ସମ୍ବନ୍ଧ ଥିଲେ ଯାଇ ଏହା
ମାତ୍ର କାହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ଗୋଟେବେଳେ
ପୁଷ୍ପକ ଦରଖାତ୍ତୁ ସେ “ପ୍ରାଣକ ଜୀବାଳେବ
ପୁଷ୍ପକ ଅବସ୍ଥାର” କାମକ ପୁଷ୍ପକ ଯାଥା କି
ବାହ୍ୟର ପୁଷ୍ପକପ୍ରେସରୁ ମୁହଁ କି ଏ ପ୍ରାଣଦିଗ
ହୋଇଅଛି କବୁଳ ଶ୍ରୀପ ଉତ୍ସାହର ସଦତାର
ବାହ୍ୟରକ କେତେବେଳେ ପୁଷ୍ପକ ପଢ଼ ଦୂର ଏ
ହେଉ କାହା ହେବାର ସମ୍ବନ୍ଧ ସୁବାକୁ ଉଚ୍ଚ
ସ୍ଥାନ ଦିଲୁବ କି ମନ୍ଦିର ।

ହାଇକୋଟ୍— ଦୂରତ ହାଇମୋଟ୍
ବରେସ୍ଥା ହାର୍ଷ ଏତ ଅଧିକ ସ୍ଵକାର ଜୀବିତ
ପଢିବାରୁ ଆଉ କୁଳଚର କଳାବିର ଅବଶ୍ୟକ
ଅନୁଭୂତ ହେଉଥିଲା । ଶୀଘ୍ର ଏଥର ବଜୋର
ହେବାର ସମ୍ଭାବନା । ଯେବେ ନୁହନ କିମ୍ବା
ହାଇକୋଟ୍ରେ ଆରୁ ରୂପରଖ କୁଣ୍ଡଳ ନିଷଳ
ପାଇଁ ପ୍ଲାନ କାହିଁ । କପର କଥା ହେବ ସମୟକୁ
କଲା ପଢିବ ।

— ୧୦୫ —

ହୋଲେପାହା— ଏ ପଦ ଏବର୍ଧ ଅଳ୍ପ ହୃଦୟର
ସମ୍ଭାବୋଲନ୍ତି । ରଙ୍ଗର ହୃଦୟରା ହେଲୁ
ଝୁଣଖାନ୍ତି ଅଛନ୍ତି ପରିମାଣରେ କିମ୍ବା ସ୍ଵଳ୍ପ
ଦେବର ସେବ ଅନ୍ତରୀ ଦାତା ପୁଣି ଓହ,
ସୁମଧୁର ବାରଥା । ଏଥର କୁଣ୍ଡଳ ରଥା
ଦିନ କାହିଁ ଦେଖ ସୁରର କଥୟ ଅଟେ ଏବର୍ଧ
ଏହା ଯେ ସୁରର ଅଶ୍ଵପଳ ଏଥର ସନ୍ଦେହ
କାହିଁ । ଏହି ବିଜ୍ଞାନ ଅଧିକାରୀ ଜମୀନକୁ
ଅସୁରିଲା । କଞ୍ଚିତିଥି ଯାଦା କି ଟଙ୍କା । ଅଥବା
ଟଙ୍କା । କି ସ୍ଵଳ୍ପ ଦାତା । ୨୦୯୯୩ କମାଟ ୨୫୫
ହୋଲେପାହା । ସୁରଗାଁ ସେଠି ଲୋକେ ଅନ୍ଧରେ
ଯାଏନ୍ତି ତାଙ୍କର ସାଧାରଣ । ଏଥର ପ୍ରାତିର୍ଦ୍ଦିନ
ଏହାକେଳିତେ ଉଦ୍‌ଦିନେ ତେ ଶୋତନାର
ଦିନ୍ଦ୍ରିୟ ହେବ କାହିଁ ।

ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ ହେବା—କଲିକଟା ମାଧ୍ୟମର
ଗୋପନୀୟ ରେନଟ ଏ କଥ କୁ ବୌଦ୍ଧ
ଜୀବନ ଜୀବନ ଉପରେ ମହିଳା ଅସଂଗ
ଦୋଷୀ ରହିଛନ୍ତି କଲିକଟାରୀଙ୍କାବାପୁ ରେ ପଣ୍ଡି
ତିକ କଲିକଟାରୀଙ୍କ ପଢାଇଁ ଚାନ୍ଦିଲେ
ଏ ଦୂର୍ଦ୍ଵାରା ଅବଶ୍ୟକ ହୃଦୟଗ୍ରାୟ ହୋଇଥିବ
ଯାପୁଣି ପର ଏ ତେବେବେଳେ କଲିକଟାରୀଙ୍କ
ଅବଧାରନ ଦୋଷ ଉତ୍ସବ କଲାଇଲେ
ତୁଳ ଅପରାଧରେ ମୋରା ।

ଶ୍ରୀକୃତିବ୍ୟାକାରୀ ପଦମନାଥ ପଦମନାଥ
ପଦମନାଥ ପଦମନାଥ ପଦମନାଥ

କିମ୍ବାର ବାହାର—ଏ ରତ୍ନ-ରାମପୁର
ମଟର “ କରୁତେଗାଣୀ ” ସମ୍ବଦପତ୍ରରେ
ଜାରି—ରାମପୁର ଶିଖର ମହିଳା ମାଲିନୀର
ନିୟମିତ ପାରାକଳ ସଥ ପରାପର ବନ୍ଧୁଙ୍କର
ମଧ୍ୟରେ ଏହି ପରିମା କୁଣ୍ଡ ଉଚ୍ଚାରକ ଅର୍ଥ
ପାଇଥାପି କହ ଛନ୍ଦମ ଯୋଗୀ ପୃଷ୍ଠାରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା
ବନ୍ଦେଶ୍ୱରଙ୍କୁ । ପଳିଗେ ପାରାକଳ ଅନ୍ତରେ
ପୂର୍ବାଗ୍ରମ ସୁତଖା ଦୋରାଙ୍ଗଳ ଏହାର ଦେବୀ
ବନ୍ଦେଶ୍ୱର ।

ପଦ୍ମତୁଳ୍ୟରେ କୋଣ ଜାନ— ସମ୍ମରଣରେ
ଦୁଇମନ୍ଦିରବିମାଳେ ଥେଉଁ ଶର୍ଷ ଅବେଦତ—
ଏ ଗୀତ କରିପଦ ତୁରେଲେନ୍ଦ୍ର ଓ କୋଣାର୍କ
ପୂର ଉଦ୍‌ବିନବ ହୁଲ ମହିମାନ୍ଦ୍ର ମହେ-
ମୃତ୍ୟୁନକ୍ଷ କବିତା ପଠିଅଛନ୍ତି ବହୁର
ପ୍ରସ୍ତୁତ କବିତା ଅମ୍ବେଲାଟିକ ପାଇୟାକାଳ
୧୯୫୩ରେ ବହୁର ହୃଦୟର ଚର୍ଚାଏହି । ଖେଳାମେ
ପରିପତ୍ର ଭାବର ଉତ୍ସାହାଙ୍କୁ ତାକୁ
କୁମରର ଶ୍ଵରାତ୍ମା ଅମେନରେ ଆଜା ଦୟା
ଶ୍ରୀମଦ କୃତ୍ତିବିନାମେ ବହୁର ସ୍ଵର୍ଗାଳ
ପାଦେ ଏହ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅବେଦତ କର
କୁତ ଅହାତ୍ମା ପୂର୍ବର ତର ଯେମାନିବ୍ରି
ପ୍ରାତିଷ୍ଠାତା କରିଲେ । ସ୍ଵର୍ଗାଳକୁ ଅବେଦନ ପାପ
ଦାତା କର ପାଇଲୁ ନାହିଁ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ପୂର୍ବ ମୌଜିବ—ଏଣ୍ଟର ଧାର-
କୁମର ମୁଖେୟ ଭୁବନେଶ୍ୱର ସୁରତାଳୀର
କୋଳପଣ୍ଡିତ ଦିଲାହବାବରେ ଚନ୍ଦ୍ରମାଳ ଫଳର
ବନ୍ଦଗ୍ରେ ଛୁଟକ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ରତ୍ନା କର ପ୍ରତିବାନ୍ଧ
ଦେଇଲା ହୋଇଅବ୍ରତୀ । ପୁଣି ଟ୍ରୀ ୩୦୦ ମତି କର୍ତ୍ତା
ପୁରୋ କନ୍ଦରପୁର ସାନନ୍ଦର ଅର୍ଥକୁ ମୌର୍ଯ୍ୟବଳୀ
ବଧଇ ଘରପାତା କେନ୍ଦ୍ରୀୟକୁ । ପଣ୍ଡିତମହାନ୍ତିର
ଅନ୍ତର ପାତାପାତାଲୀ । ଭାବୁର କନ୍ଦରପୁର ତୁ
କରେ ଶୁଣି ଏ ବର୍ଷ ବସୁନ୍ଧର ପ୍ରେମକୁଳ ଦୂର
ପ୍ରପ୍ର ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

— ୫୩୨ —

ବୋଲିଯାଇବୁରେ କୁଳମ—ଏହି ସୋମବାର
ତଳପୁଣି ଦିନ କିମ୍ବା ପ୍ରିୟକଣ୍ଠର ସମ୍ମରେ
ଦେବେଶୁତ୍ରିଏ ମେହି ଖୁଲୁପୁଣି ଦେବେଶୁରେ ।
ଆମରେସର ମନ୍ତ୍ରାବେଳେ ଧେବତ ନାମୟଙ୍କ
ପାତା ଉତ୍ସବ ପରିଚାଳନ ପିନ୍ ସେହି କାରଣରେ
କାର୍ଯ୍ୟକଣ୍ଠକୁ ଯିବାସମୟରେ ଥାକୁ ଧର
ତାବଳ କେବେ ଦୂରେ ପ୍ରତିବର୍ଷେ କଳା ଦେଲା
ଦେବା ଏବଂ ଲୁପ୍ତକୁ ଦିଦିଯା ରଜରେ ରଖିର
କରିଦେବା ସମୟରେ କଟାଇ ପୁଲାଙ୍ଗ ତେହୁଣୀ
ସଂପଦେଶ୍ୱରୀ ମୟ ଶୀର୍ଷ ମହାପାତ୍ର ପାଦାତ୍ମାଙ୍କ
ଅବସ୍ଥାତ୍ମ ହେଠାରେ ପଢ଼ି ଯିବାକୁ ଏହପରି
କୁଳମ ଦେଖି ଖୁଲୁପୁଣି ଶୈଳକଳାମନ୍ଦ୍ର କୁଳମ
ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଆମେ ମାତ୍ରକ ଅଟେବି ସମୟରେ
ଦେଖିଅଛୁ ମୋହରର ସମୟରେ ବଜାଇ ପିଲା
ମାତ୍ରକ ଦୟା କେବା ଅଭ୍ୟାସରେ ମୋହରର
ଦେବମାନଙ୍କ ସେଇର ଦୂରପରିକାରାତ୍ମ୍ର ହୋଇ
ସମୟରେ ଯନ୍ତ୍ର ସେଇପରି କୁଳମ ଦେଇଅଛୁ ।
ସମୟ ସମୟରେ ପୁଲାଙ୍ଗ ଏମନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି
ଦେଇ ଉଚିତ ପୁରବାର ତଥେ ଦେବଦର
ଦେଶେ ସୁଧାର ହେବ ।

ବ୍ୟକ୍ତିର ଗୋପନୀୟରକ୍ତର କିଳ ସମ୍ପଦ
ଜନକର ଲକ୍ଷ ସୀମାଦିକ ସୁରାର ତେଣୁ
ସାହାରିତ । ସମ୍ବଦପଦ୍ଧତି କଣାମାର ନାହା
ପରା ସହୋଦୟ ଫରଜାନେ ଏକମୋଟ ଶବ୍ଦ-
ମନ୍ଦରୀ ବିଷେର ସମଦର୍ଶୀ ଶିଖାର
(Comparatur study of religious) ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଶୋଇବେ । ଉପାୟମାର୍ଥ ଶହୀଦଙ୍କେ
ମାତ୍ର ନ ହୋଇ ନାହିଁ । ଯୁଦ୍ଧ ଆଜ ଶୌକିନ୍ତୁ
ବିଦେଶରୀ ହୃଦୟ ଚକ୍ରାବ୍ଦିର ଜରିବେ । ଯେହି
ଯାତେ ପ୍ରାଣବାନ୍ଦର ହେ ଉତ୍ସମବୁଦ୍ଧେ ହିଂସା
ଦେଖିଲାମୁବେ ସେହିମାତ୍ର ଏ ବୃଦ୍ଧି ଏକବାର
ଯୋଗ୍ୟ ଦେବେ । ବୁଝାହାର ବୁଝାହାର
ସୀମାରେ ରହି ନ ପାରେ ।

ବିଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ—ସମ୍ବନ୍ଧରେ କବିତା ଅବ୍ୟାହି
କାହାର ଦେଲୁ ପେତେଇଶ୍ୱର ଦୁଃଖରେ ଜାଗିବ
ଯାକେ ବିଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁ ସ ଚରଣ ଓ ଏ ଅଳ୍ପାକା
ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲା ଯାତରୁ କବିତା
କାହାର ମୋଟି ଏ ଅକ୍ଷ୍ୟ ତଥାପରେ ହୀନ
କବାତୀ ଦେଖେଇ ବାରିଦାକୁ ବପୁଗତ ତଥା
କବିତାକୁ ଉପରେ ମରିବା ଦେଇ ମେହମା
ନକ୍ଷା ହୀନ କଥ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅନୁଗୀ ଅବ୍ୟାହି
ଏହି ହୀନ କାହାର ସାକ୍ଷି କରିଥାନ୍ତେ, ଯାହା
କରିଥିଲା ମହାତ୍ମାର ଯଥ ବିନ୍ଦୁରେ ଛାଲିପାଇ
କହିବ କହାନ୍ତି ହୀନ କର୍ମର କୁଠକିରଙ୍କ ଉଚ୍ଚ
ଶାଶ୍ଵତାହିରେ ଓ ତ ହୀନ କାହାର ଅକ୍ଷ୍ୟ
ଦେଖିବାକୁ ମହାତ୍ମାର କରେ ତଥାପରେ ହୀନ,
ପାଦି ଓ ଅନ୍ତରାମାକେ କିନ୍ତୁ ମୁଖେ । ହୀନ
କବାତୀ ରାଜରଙ୍କ ଅଳ୍ପ ବାହିନୀରାହିବେ ଏ କବି
ଦ୍ୱାରାହିମାରୁ କାହାପ୍ରକାରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରୁ
କରନ୍ତୁ ।

ନେତ୍ରକୁଳରେ ଦିଲ୍ଲିଯା—ଏହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
କରେ ଏ ପରାମିର କଥା ଅମ୍ବୋଦେ
ଜୀବର ବନ୍ଦଧନୁ ପାଇ ଏହିରେ ଏଠା ଧୂର୍ମାଶ୍ରମେ
ଯେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବ୍ୟାକ ବାହେବ ଓ ଗାନ୍ଧି
ଅଧ୍ୟାତ୍ମି ମନ୍ଦିରରଙ୍କ ବର୍ଷାଚୁପ୍ରକାଶ
କଣ୍ଠେରେ ଉତ୍ତର ଉଚ୍ଛବି ନ ଥିଲା । କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କୌଣସି ମୁଖର ଥିଲା ପୁରୁଷ ସନ୍ଧାନ
ମୃଦୁରେ ପ୍ରମୁଖ କଥାରେ ଫଳାଫଳ ଆଚୁର
ସବରର ହୋଇଥିଲା । ମନର ପରିପାତି
ଓ ବେଳେର ଦସ୍ତର କୁଣ୍ଡଳରୁ ଉଚ୍ଛବର
ପାଦପ୍ରାଣର ଅମାରକା ଥୁଲା । ଅବାମୀ ଜୀବପ୍ରାଣ
ଦେଇ, ମନ୍ଦିରର କା କୁଣ୍ଡଳ ପୁରୁଷ ପାଦରାଜ
ପଦକ ଦୋଷାର କୋଠ ଓ ଥିଲା । କିମ୍ବା
ଅଛୁ “ଶୁଣିର ସାହୀ ମାଗାର” ଏ ମାରପିନ୍ତି
ଶୋଭିବାରେ ସାମ୍ନ ବଜୁଆ କୋଠାର ଅର
ଗାନ୍ଧାରାଜକର ଉପରିବଳ, ଦେଖି ସତ୍ୟ ଦିଲ୍ଲିର
ପୁରୁଷଙ୍କ ମାତ୍ର ପୁଣ୍ୟର ବନ୍ଦୟ ଯେ ଶୁଣି ବାବା
ହୁଏ ତୋ ଯା ଓ ପଢିବିବିକ ସାହୀର
ପୁରୁଷରାକୁ ପୁଣ୍ୟକପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତି ଏ ତିରି
ଯୋଦେବମ, ଅବଧାରିତିରେ ଅଛୁ ମନ୍ଦିର
ପାଦରାଜକାରୁ ପୁଣ୍ୟ ପାଦରାଜ ପୁଣ୍ୟର
ଅଭିନନ୍ଦିତାକୁ ହୋଇଦିଲା । ବାବା ସମେଶ୍ଵର
ପାଦରାଜ ଓ ସର୍ବପ୍ରାତିଷ୍ଠାନରେ ଗୋପକମା
ନାହିଁ ।

— 308 —

ବ୍ୟାକାଦଗାରେ ସ୍ଵାପ୍ନାବଜ୍ଞା—ଅମୃତବଜ୍ଞାର
ପହିଚା ଦରକୁ ଦୟାକା କର୍ମ୍ୟମେଶ୍ଵର ଦସ୍-
ରେ ଲାଭ ମର୍ମିମେଶ୍ଵର ଦତ୍ତ ଏକ କଳେଷକୁ
ଅଛି କେବା କେବା ରହିଥିଲା । ଏ କେବା ସ୍ଵାପ୍ନା
ଦିନମରେ କଥ୍ଯାବେବ । ଗାନ୍ଧାର ହୋଇଥିବାକୁ
କିମ୍ବା କେହିଥିବାକୁ ପହିଚା ଶୋଇଏବେଳେ କୁହଳ-
ପୂଣୀ ଦୟାକୁ ବା ଦୟାକା ଦେଇଅଛୟ, ଏଥା-
ପଢ଼ିବାକୁ ମୟୁଦକର ଗମନ ଏବଂ ଦରକୁ
ଥୁମେହ । କେବା କେବା ଦାଗକୁ ମରେ ମେ ଆହୁ
ଦରକୁ ଥାହିଁ । ବେଳାକୁ ହେଲେ ତାଦର
ଦୂର୍ଲଭ ସାକାର କୁଅଳ । କେ ଖାମକୁ ଯାନ-
ଧିବେ ଅନ୍ୟ ଜମେ ଗାନ୍ଧା ହାତରେ ଅପରା-
ହୀଦ କରିବୁ ଗନ୍ଧା ଠାପରେ ସେ ଖାମରେ
ପଢ଼ିଲେ ଉତ୍ତର ଗନ୍ଧା ଗାନ୍ଧା ଖାମରେ
ମୟୁଦକାର ଅହ ଓ ଦୟାପ୍ରି । ଖାମକାରୀ ଦା-
ରି ଦର ପରିବନ୍ତେ କରିବାକୁ ବହିଲେ
“ଖାମରକେ ଗନ୍ଧା ମୋ ଜମାକେ ସୁକାର ମୁ-
ଅହୁମାର ହପୁହାହ” । ଗାନ୍ଧା ବେଳା ଦଶ
କଟୁଲେ ମେଇ ‘ହୁ’ ଏବେ ସେହି ବିଷୟ
ଦେଇ ଶାକୁଗାହ । କେବେ ଅପରାହନେ
ମୋତେ କରିବନରମ୍ଭୀସ ଅବକି ତର କରି
ଜମାକର ଧରି ପିଣ୍ଡର କେବା ଦେଇବିଶ ମହା
ସାଦାକାର କାଳୀ ହୋଇବ ସେହି କ କୁହଳ
ଛାଇ । କଟାଇ କର୍ମିମେଶ୍ଵର ତରହାକୁ ମୟୁଦ
ଦାରକର ଅହପ୍ରାପ୍ନୀ ଅତ୍ୱର କହୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

-30-

ଶାକଜୀର ବିଦ୍ୟା—ତିଥିର ମହାନାନ୍ଦ
ତେ ପୂର୍ବର ଗଣେଶଗଣେର ଦେବ କର୍ମିଙ୍କଳ
ଶବ୍ଦାଳ ପଞ୍ଚମିତ ଦୁଆ ବର୍ଷର ଶିଖ
ଉପାଦ ମନେ ଘୋରୁଣ୍ଣାସା । ୧୫୯୩ରେ ଦେବାଳ
ପାଦଶ୍ରୀ । ଏହା ମୋଟିଏ ଦ୍ୱାରାଛିଲ ଦୂରବ୍ୟନ
ଶୁଦ୍ଧତାର ଅନ୍ତରେ । ତିଥିରଙ୍କ ବିଦ୍ୟାର
ଦ୍ୱାରାଶୀଘ୍ର ପାଦଶ୍ରୀର ଦେବକାଳର
ପାଦଶ୍ରୀର ଦ୍ୱାରାବିଶ୍ଵାସ କରିବୁ ପାଠକୁ । ଏହା
ଦୂରବ୍ୟନ ଏହା ପ୍ରେସରରବେଳେ ଦେଲାଗୁଣ
ଶର୍ମିକାରୀର ଦ୍ୱାରାବିଶ୍ଵାସ ସହିତ ଦେଲାଗୁଣ

ସମ୍ବନ୍ଧ ପାଇଥିଲା । କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧ କୁଟକୁ
ଦେଇଲେ ମଧ୍ୟ ଏଣ୍ଟାପ୍ରବେ ହଜାରର ଅର୍ଥକ
ପକ୍ଷିପତି ମୁଖ୍ୟମାନ୍ ଅବେ ଏହି ପାଇଁ ଏ ଶୁଦ୍ଧ
ପ୍ରାଣର ଦେଶା ବାହୀନ୍ଦ୍ର । ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା

ତୋଳୁଥିଲ ଓ ଅନ୍ଧରେ ଘରଗୁଡ଼ ଏହି ସିପୁରୁ
ଦିଶପଥରୁ ଠାକୁର ସାହେବ ସାରଦାଚରଣ
ଦେବବର୍ମୀ ଠାକୁର ସାହେବ ରେଣ୍ଡାମୋଡ଼ିକ
ଦେବବର୍ମୀ କାହାର ସାହେବ କୃଷ୍ଣର ଥିଲେ ।
ଶିପୁରାଜଙ୍କ କି ଲେଖିଗା କବିତରେ ଥଣ୍ଡାଜାର
କିମ୍ବା ଫଳବ ହୋଇଥାଏ ଏହି ପରେବ କୃଷ୍ଣଙ୍କ
ପଣ୍ଡିତ ରହି ରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

ପଥର ଭାଗେ—ଗାନ୍ଧି ବା ୧୧ ରହେ
ଦେଖ ଦେଖା ସମ୍ବାଦର ପଥର ଉପରେକୁ
ପ୍ରକାଶ ଯେ କୁଣ୍ଡଳରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅନ୍ତରୋତ୍ତମ
ଦେଖ ଦେଖ ଅଟୁ ପ୍ରଦଳ ଏଥର ଚିମଦ୍ଦୁ
ପୁରୁଷ ଦୂଷ ଆଜମୁ ଦେଇଥିଲା ! ଅନେକ
ପୁରୁଷେ ନରୀ ଅନ୍ତରେ ଆମାରୀ ପଥର
ନିମନ୍ତେ ଦୁରକାରୀ ଦେଇପାରୁନାହିଁ ଏହା
ବେଳେ ପ୍ରାକମାଳକରେ ପାଇଁ ମହିନର ସଂଧି
ଅଛି ସେହି ପ୍ରାକମାଳର ପଥର ଅନ୍ତରେ
କଲ ଥିଲା । ବାଲୁଙ୍କା ଉଠଇ ଅକପ୍ରାକ୍ରମ
ଧାରେଯ ଦେଉଥିଲା । ଯେଉଁପରି ବରାହ
ଓ ସାନ୍ଧର ଶିଥାଦୀର୍ଘ ଦଥାରାନ୍ତରୁମ ଦେଇ
ଏହି କୁଣ୍ଡଳ । କୁଣ୍ଡଳ ପାତ୍ରରୁ ଏବା
ଦେଇବ ଦୀର୍ଘ ୧୫୮୨ ହିଲ ସାହାରା ପାଇଁ
ଥିଲେ । ସାଧାରଣ ଆତ୍ମାଯରେ ୨୩୦
ହିଲ ଜାହିନ୍ଦା କିମାତ ଦେଇଥିଲେ । ତିଥିରକି
ନାର ବାରାନ୍ଦେଶ୍ୱର ସଦାକାଳରେ ନେଇବି

ଅବସ୍ଥା ପୂର୍ବର କହିଥାର । ଏହି କହିଲୁ
ବିମନ୍ତେ ଦୁଷ୍ଟି କିଗାନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତକାଳ । କିମ୍ବା
ଦର୍ଶଯାଇଥାର । ଦୂରକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରତିକିମ୍ବା ଏବଂ ଜାତିକାଳ
ଦର୍ଶକ ପ୍ରତିକିମ୍ବା ଜଣ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଥିଲେ
ମାଲିନୀରେ ୧୯୧୦ ଓ ସିଂହରୁମରେ ୧୯୧୧
ଜାତ ଦୂରକ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ମାନବୁମରେ ୧୯୧୨ ଜାତ
ଏବଂ ରତ୍ନାର ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଥିଲେ । କିମ୍ବା
କାମ ଅନୁର୍ଗତ ମେଲାର୍ଥାରେ ୧୯୧୩ ଏବଂ
କିମ୍ବାରାତ୍ରରେ ୧୯୧୫ ଜାତ ପାଇଯାଇ ବାର୍ଷିକ
କାଗ୍ରାଂ ଓ ବରୋଲିମରେ ୧୯୧୭ ଜାତ ମୁଦ୍ରାବାହି
ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଥିଲେ । ମେଲାର୍ଥାରେ ୧୯୧୮
କିମ୍ବା ଅନୁର୍ଗତ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଅଗାରିଦ୍ଵାରା
କିମ୍ବାର ଅନୁର୍ଗତ ପାଇଅକାରରେ ୧୯୧୯
ଜାତ ମାହାଯା ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଶ୍ରୀକୃତ କର ।

ମର ଚା ୧୫ ଦିନେ ହାରମ୍ଭେ ଲକ୍ଷ ଦର—
ଶ୍ରୀମତୀ । । ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ	୧୯୦୦	ନବୀଳ
ମହେଶ	୧୯୦୦	ନବୀଳ
ଚାର୍ଦ୍ଦିଗାଲ୍ଲମଙ୍କେ	୧୭ ଅନ୍ତର୍ଭାବ	
ପରିବର୍ତ୍ତନ	୧୯୦୦	ନବୀଳ

ବିଜ୍ଞାନ ଏ ୨୪ କୁ ତ ଥ ଦରଶ
୨୦୦ ମହିନ ହେବ କରିଅଛି । ଏ
ହେଠେ—ଦର କରିବାକୁ କରିବାକୁ ଗୁ
ରୁଷଙ୍କ ବେଳୋମନରେ ଏ ୨୨ ଲେଖାନାକୁ
ବୃଦ୍ଧି ପାଇ—ସା ୩୩୯୫ ପ୍ରେସ୍‌
ମଳ । ଆ ଏକ ମହି ଏହେଲ । ଏହେଲ
ମେ—ବିଜ୍ଞାନ ଦତ୍ତ କରିଲ । ଲୁଜ ଖେ
ବନ୍ଦ ଯାହା, ଦରର ଦୁଃଖକ ନହିଁ । ଏହି
ବାର କେ ଯାହା ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅମୁରବାର ପକ୍ଷିବାରୁ ଅବଶ୍ୟ ଦେବ
ଶିରିଥାଏ ପ୍ରଥାତ ନାହିଁ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ପାଇବା
କିମ୍ବାନେ ଶୟକ ଏ, ଠ, ସ୍କ୍ର ସାହେବ
ଅଧାରବେଳେ ବେଳେଗଲୁର ପ୍ରକରଣ ଦେବ
ବାରଣ ଦରଖାସ୍ତ ଯେଥୁଲେ । ଉହିଟି
ବେଳେବୁଝି ମହାଦେବ ଆହେ ତାଙ୍କେ ୮

ବରଗ୍ରସୁତିର ପ୍ରକାଶ ହେଉ ନହାଇମାନ୍ଦର
ହେଠାକୁ ଫଟି ଦେବା ଅଭିନ୍ନାଥରେ ହେଲେ-
କୃତି ପଞ୍ଚା ଦେବା ଗଜିବା ହେଲେନ୍ତି !
ତେ ଜାନୁମୁଖ ନସ ପାଇଁ ଉଣ୍ଡରେ ମୋହ-
ଦମ୍ଭ ବସି ଦୋଷପଳ । ହରାପ୍ରମାଦର
ଯତାକେତୁ ଶାଖାଦ୍ୱାଳ । ଜଳ ସାଦେବ
ମହେଦୟ ଦରଙ୍ଗପୁର ଜର ଅଭୟାସୀ ଅଭ-
ରଣ ହେତୁ ଦରଙ୍ଗପୁର ନାମକୁଳ ହେଲୁଣେ ।
ଯତେ ଦହାଳୁ ଏକମୟ ସାଧେ କରିବି
ମେନ କରିବାର ତୁମ୍ଭ ଅଜ୍ଞ ଦେଇଥିଲେ ।
ଜେଇକୁ ପଠାଯିବା ପୁରୁଷ ଆଶିକୁ ଭାବିବ
ଦର୍ଶାଇବ । ନମିତ୍ର କୌଣସି ମୁହଁରାମ ଯଶ୍ଶାବାଦ
କ ଥିଲୁ କମ୍ପାଶାକୁ କାରବସ୍ତୁ ପାଇଯିବାର
ଚାରିପି ଶ୍ରୋଦିତିଙ୍କ ନନ୍ଦ ଦୋରାକ ଥିଲା । ଅଧିଳ
ଦଶବରେ ପାଇଦା ହାଲବୋର୍ କରି ବନ୍ଦ-
ଅଜ୍ଞ ରହ ଦରୁ ପାଇନ ପନ୍ଥୀ ହେଲେନ୍ତି ।
ଅପାମୀ ଅନ୍ତର ହେଲା । ମହାପାତ୍ର୍ୟ ପଥ ଲାଘ
କୁ ମହେଦୟ ଗୃହର କ୍ଷେତ୍ରଜାଗ୍ରୁ ତେବେ
ନିଅବାଳବଜର ଦୂର ମେବକରା ଅନ୍ତର
ଅନୁଧାରେ କରୁର ବନ୍ଦବା ଜିଷ୍ଠି ।

୬୭୭

କଲିବାଟୀ ର ଜିବଦେଇ ଓ କଲିଚାତା
ଦୁଇବଳଗୋଟିମାନଙ୍କ ନଳିଯମାନ ପର୍ଯ୍ୟାକ
ଅମୃତାକଳର ବିଶୁର ଅଧାରେ ମାନବରେ
ବନ୍ଦେଷତ୍ୟେ ପ୍ରତିଳିତ ଥାଏ । ଅମୃତବଳାକ
ଦିବୀରୁ ଅଭିଜନ ହେଲୁ ସେ ପାତକ ହନ୍ତ
ହୋରେ ନାଗାମାତୀ କଳ ଆସୁଥି ପରିବ
ସାହେତ ମନୋଦୟବ ରଜକୁଷରେ ଉତ୍ତର
ଦାର ଅବୁଲବୁଟୀ ନୟ ଉପରେକୁ ନଳିଯମାନ
ଦେଖାଇବାରେ ତଳ୍ଳ କହିମାନ ପାତକା କାହାର
ବୋର୍ଡରେକି ଥୁବାର କହ କଳ ସାହେବମହୋ
ଦୟ ସେ ନଳିଯମାନ ପ୍ରତିବ ତରିବାକୁ ଅର୍ଥ
କାର ହରେ ଉତ୍ତର ତହୋଦୟ ଗାହାକଳି
ନଳିଯମାନ ପାତକୁଷରେ ବିନ୍ଦୁ ତାଦା ଗୁପ୍ତର
ହେଲା ଗାହା । କଲିଚାତା ଦାରବୋର୍ଡରେ ଅଖିକରୁ
ଅମେରାନେ ଅତିଥି ଦିନ ହେଲ ଅକ୍ରମ
ଦୋଷଥା । ଅମୃତାକଳ ଦାରବୋର୍ଡରେ ଏପା
ର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ ବୌଦ୍ଧ ନଳିଯମାନ ହପେଟ ଚୋରମାହ
ଦୟା ଦେବକେ ଦେବ ଜଳାମାହ । କଲିଚାତା
ନଳିଯମାନ ଶେବେ ଗୁପ୍ତର କି ହୁଏ ତେଣେ
ଅକ୍ରମ ଅମୃତାକଳ ଦେବ ସନ୍ଦେହ ମାହ ।

681-910

ଗର୍ବ କୁ ଦେଖିଲାବେ ମେଘ ପର୍ବତର
ମାତ୍ର ପ୍ରସ୍ତାବନ ଓ ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଥିଲ ଗର୍ବ
ମଧ୍ୟ କୋରୁଳିବ କର୍ତ୍ତବ ଓ ଜମଳ ତୁଳି
କରଇ ଉପରୁ ବିଷାଳକ୍ଷୟକ ପ୍ରସ୍ତାବନାହିଁ
ତଥ ଭାବନାରୀ ଯେ କୁଳକାପିତା ହଣ୍ଡିଲା
ମହୋଦ୍ୟାର୍ଥରେ କରିବା ଦୂରତା ବୋଲିଲା
ବାହୁଦିନ ସେ ଜମଳକୁ କରେ ଉତ୍ସାହ
ହୋଇଥିଲ ଏହ ଜମଳ ତୁଳି ଓ ଜମଳ ପଢିଲା
ଅର୍ଥକ ଏ ଦେଖିବେ କ୍ଷମତା ରହିଲ ସେମାନ
ସହପାତ କରୁଥିଲ ଏହ କରୁଥିଲ । ଗୋଟିଏ
କୁଳର ଉପରୁ ଅନୁମତି ଏ ଦେଖିବ ମୋହନ
ମଳକୁ ଦେଖିବାକୁ ଅନୁର୍ଧତ ହେଉଥିଲା
ଏ ଦ୍ୟାନକାଳୀ କାହିଁଲା ମାତ୍ର । ମୋହନାଙ୍କ
ଏ କୋଟି କୋଟି ଲାଖ ଏକା ଲାଖ

ଏ ଦେଖିଲୁ ହେବାରୁକୁ ପାଇଁ ତୁମ୍ଭା ଦୁଇଟା
ଲେବ ବନ୍ଧୁଙ୍କେ । ମୋତୁଳୁ ଲୋମଦଳରେ
ସତ୍ୟରେ ଦେବଗା ବସି ରହୁଛି ବୋଲି
ଏ ଦେଖିଲୁ ଅଣ୍ଟେଇ ଲୋବଦର ଅକାଶ
କଥୀବା । ଚାନ୍ଦାଳର ପୃଷ୍ଠାଦିଆକ ସରାରୁ
ଏ ଦେଖିଲେ ସଜ୍ଜ ସବୁ ଯାଇ । ଫେରୁ ପ୍ରେରୁ
ଚାନ୍ଦାଳ ଅଦର ଏତୁହାର ଶୁଣ ଦେହ ମୋର

-10-

— ४ —
ସୁର୍ବ-ମୋଳଶାହ ।
ଗତ ଦିନର ବରତେ ଠାକୁରମାତ୍ର
ହୋଲଦେଖ ଗଲେ ବିଶ୍ଵମାତ୍ର ହୋଇ ଗଜାଏଁ
ପୂଜା ଓ ଅଚ୍ଛେଷକ ଯେବେ ଧର୍ମାଚନ ଦର୍ଶନରେ
ଯରହିଲ ରଥବାର ଦୋଳମଣ୍ଡପ ତମ୍ଭାତପରେଣେ
ଓ ସ୍ଵାମୀଙ୍କରେ ସୁନ୍ଦର ହେବା ପରେ ଡଳା
ଏ ୧୫ ବା ସମୟେ ଏ ଦୋଳମାତ୍ରନମାତ୍ର
ଦଶି ଓ ସରସିଦ୍ଧାତ୍ମକର ସମ୍ଭବକାହ ବେ
ଗମନରେ ଘରେହର କର ଗାହାତ ମାନ୍ଦି
ଯେତେ ସହଜରେ ଦୋଳମଣ୍ଡପରେ ବୁଦ୍ଧବିନମାତ୍ର
କୃତ୍ତବ୍ୟ ଅବଳ୍ୟ ହେବାହଳମନ୍ତ୍ର ପଢିଗାଯାଇ
ଦନ ବିଚିତ୍ରମୟୁତ୍ତି ପାଇରେ ମନ୍ଦିର ମେତାର
ପ୍ରଦଶ୍ୟତ ଦର୍ଶନରେ ଏହ ଅଶ୍ଵର ପୌଜା ଚିନ୍ତା
ନାମବିନାର ଟିକାଯା ପ୍ରୟେମର ବିଶ୍ଵତ ଦ
ବ୍ରତ । ସଥାହିତ ତେବେ କଥି ସମ୍ପାଦନକୁ
ଲାଭକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମନୋଦେଶ ଯାହା ମାନକ
ସତାରେ ବାହାର ମେତାର ଦେଖିପ୍ରା ଦୋଳମାତ୍ର
ସରକାରୀ ପୁରୁଷ ଦୋଳମଣ୍ଡପର ବୁଦ୍ଧମରିଛି
ମନ୍ଦିରେ ଫଳର ପୁରୁଷ ଦୟାତ୍ମକ ରହ ମାହା କର୍ତ୍ତା
କର ସୁଧାର ସାଧନ କରିଥିଲେ । ଆଜ ପ୍ରତ୍ୟେ
ଏ ୧୦ ବାରାରେ ଠାକୁରମାତ୍ର ଦୋଳମଣ୍ଡପର
ଦିନେ ତେ ଶବ୍ଦବିନାର ପ୍ରକାଶ କରେ ।

ଯାହା କଳାପଦ୍ଧତି ପଢ଼ିବୁ ମାତ୍ର ସମ୍ମାନ
ଅବସ୍ଥା ହେଉଥିଲା । ଦୋଷପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହି ମୋଟା
ଯାହା ହୁଅଥା ଦୟା ୧୯ କଳାର ଥିଲା । ଅବ୍ଦି
ତାଙ୍କ ଯାହା ବସୁଧାର, କଳାପଦ୍ଧତି ପାଇବି ରଖି
ଦିଲେଖାୟ ଏହି ବିଶ୍ଵାସୀ ନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୁଅର
ଯାଏହି ହୁଏ ଥିଲେ । ମାଧ୍ୟମ ସବୁକାଳେ ଜୀବ-
ପଦ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଶ୍ଵାସ ହୁଏବ କି ଥିଲା ।

ଉତ୍କଳ ଦ୍ୱାରା

A Bar Library at Gutta
for the High Court.

The High Court Bar Association Cuttack met on the 28th March with Mr. B. N. Misra on the chair. The Association resolved to request the Higher authorities concerned to provide an accommodation for the Members in the Civil Court premises as the want of such an accommodation is keenly felt.

They further resolved to wait upon the Circuit Court Registrar to represent the matter.

Communiqué.—As various rumours have been in circulation regarding the Oraon unrest in Chota Nagpur, it is desirable to reassure the public by a statement of the facts. The movement started about August 1915. The original inspiring idea appears to have had a twofold basis, the object being partly to expel from the Oraon country the evil spirits who were believed to be responsible for bad crops and high prices, and partly to raise the social position of the Oraons to the higher level occupied by Christian and Hindu converts of the race. The former object was to be attained by the recitation of certain powerful spells (*mantras*), the latter by the abandonment of degrading practices, such as the keeping and eating of pigs and fowls, and the use of intoxicants. The excitement produced amongst the Oraons by the adoption of these measures was doubtless aggravated by the general atmosphere of unrest caused by the War and by the removal from their midst of the members of the German Evangelical Lutheran Mission who had formerly worked amongst them. The younger men began to hold secret meetings in the villages at night and an invocation of the German Kaiser crept into the mantras, though there is nothing to suggest that any of the German missionaries were responsible for this. Some acts of violence towards the end of 1915 caused a certain amount of panic amongst the local zamindars and non-aboriginals, but the drafting of a few extra police into the chief centres of the unrest had a reassuring effect; and with the harvesting of the winter crops, which were unusually good the movement began to subside. It is not, however, wholly dead yet, as the expulsion of evil spirits from one village results in their transfer to others and the process is likely to continue till the whole Oraon country has been purged.

The movement has been followed in places by a somewhat extensive campaign of witch-hunting, in which the whole populace, and not merely the Sokas or special witch hunters, take part. Several brutal murders of supposed witches have taken place, but with the conviction of some offenders this form of the unrest has also decreased and will doubtless disappear in time.

We welcome our Lieutenant Governor Sir Edward Gait who is now amongst us. We welcome him not in the conventional fashion usually accorded to a Governor on his visits; but we accord him most respectfully our hearty and sincere welcome. A scholarly Governor of vast erudition and with an unique practical experience of which the whole service is proud. Well known in Bengal and very well known in this our new Province. His is a personality which commands respect involuntarily, before one is conscious of it. Approachable and accessible, but his is a presence which makes one feel a certain amount of trepidation, because, one feels that he is in the presence of one who is every inch a Governor. His Excellency Lord Hardinge could

not have made a better selection. Right man in the right place. His Honour Sir Charles Bayley with an illustrious family tradition gave the start to the new Province. He was noted for his urbanity of nature and sense of even justice. He knew how to hit, and hit hard where hit was

necessary, but at the same time the most considerate of Governors. He however left us, when we hoped he would tarry long and help us in our awakened aspirations. But man propositeth and God disposeth. He left us and his mantle fell on Sir Edward Gait, who had already made a name and who was preordained to rule a Province or a Presidency. The Civil service of India is the proudest of services in the world. The test is a most difficult one and those who come out successful of the ordeal are tried men with metals which has made them famous in the civilized world. Civilians therefore, with all their faults are exceptions. Exceptions for the best and not for the worst. Power and position, consciousness of national superiority make some of them unnecessarily haughty and not unfeignedly overbearing which dies out with age, experience and sense of increased responsibility. India is

increased responsibility. India is ruled by the Civil Service, and the service weeds out the best of them. Sir Edward Gait is one of them. We have great faith in Civil Service, because, it has a reputation and carries a name. It is therefore, we welcome Sir Edward Gait a Civilian Governor who thinks for himself and decides for himself. His Honour cannot be swayed, but wants to be served and served right. His Honour is an all knowing Governor and he will serve us right? One who is right to himself must be right to all. He is a Governor and he is also a man. A dual personality. How could His Honour forego or forget this. He is therefore fixed up, each step he takes and each word he utters must be weighed and judged by public light. He has favoured us with a visit which is no recreation. He knows all as we have said, but since he has come, he ought to know more of the people and place. It would be preposterous, if the Oriyas build high hopes. But temptations are always irresistible, and if we are not to build high hopes let us at least cherish them, and it would suffice us if His Honour only keeps in mind that Orissa has its needs and wants and a claim along with others which need not go unheeded. With feelings such as these we welcome His Honour and Lady Gait who is really good and gracious. Our respectful greetings to both. If one is good, the other is better and the combination of both is the superlative "best". Orissa therefore hopes that they will vouchsafe a portion of their best.

ପ୍ରେସ୍‌ମୁଦ୍ରା—ଏହି ମାତ୍ର ତା ଧା ରିଟ୍‌
ଶେଷଦେବା ସ୍ଵର୍ଗରେ ସ୍ଵର୍ଗରେ ଥେଣ ମୃଦୁ
କୁଳୀ ଖୁଲୁଛା କହି ମଧ୍ୟରୁ କମ୍ପ୍ୟୁଟରେ ଏହା
ମାନୁଷରେ ୧୯ ବିକାର ଉତ୍ତରାତିରେ ୩୦
ସ୍ଵର୍ଗରେ ୨୨୨୨ ପଞ୍ଚାବରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି

ମହାଦେବ ବହାର ତେଜୀ ଲେପ୍ତିରେ
ଗନ୍ଧର୍ତ୍ତର ବାହ୍ୟର ଗଣ ବାର ଅଗ୍ରହ ଦେଇ-
ତାର ମାଧ୍ୟା କର ଏତୁଲିଙ୍ଗରେ ସ " ଏ
ଅଦ୍ୱୟାକାନ୍ତୁର ବେଳଯୋଗେ ଆଜି ଦିନ
ସ ୧୦ ମା ଦିନରେ ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ଦେବାର
ସରତ୍ତର ଗଛେରେ ଦେଖି ଅନ୍ତରକ ଧାତୁର

ଶୁଣି ପ୍ରଥାକ କରୁଥିଲା । ଉଦୟା କରୁ ମାତାଙ୍କ
ବରଳ ଏଥର ହେଠା ଗୁଣାନସ୍ତାନ ଅଧିକ
ଚାଲ ଦେବ ଏବ ଏଠା ଆଜୁକ ଓ ମୂରଖ ଖୀର
ମନୋମୋଳ ସହିତ ରହି ବିହୁର ପ୍ରକାଶ
ଦରିବେ ।

ସୁରୀୟ ବାହେଷ୍ଵର ପରିପାତୀ— ଅମ୍ବେ—
ମାନେ ଏଥ୍ରପୁଣ୍ୟ ଅମଳ ଦେମରତ୍ନ ଶତ-
ପଠି ବାହେଷ୍ଵର ପଞ୍ଚଶାରେ ଉଦ୍‌ବୀର୍ତ୍ତ ଗୋଟ
ସ୍ଵରତ୍ନ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତକ ବରୁଥିବା ସରସେ
ମାଲେଙ୍ଗା ନାଶକ କାହାକ ସହୃଦୟ ଜୀବନ
ହୋଇଥିବାର ଶୋଭନାୟ ସମାତ ପ୍ରକାଶ କର-
ଥିଲୁ । ସହୃଦ ଅବଗତ ହୋଇଥିଲୁ ସେ
ଅମ୍ବୁମାଳିକର ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧବସ୍ତଳ ମୁଦ୍ରକ ଜ୍ଞାନ
ରୂପବାକର ଦାସ ତେଜରକୁ ପାଇ ହେଲା
କହୁଙ୍କ ମୁଦ୍ରଦେବକୁ ଦ୍ୱାରାଗୋଚର ସହକାର
କରିଥିଲୁ । ସହୃଦ ବିନ୍ଦୁରରେ ଶରୀରକ ରୂପ
ବାନନ୍ଦ ଲଖେ ଦେଖିବାପିର ଅଶ୍ରୁମ କାର୍ଯ୍ୟ
ସମାପ୍ତ କରି ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧବସ୍ତଳବାର ପରିପାତ
ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲୁ ।

ମେଟିଏ ମୋକଳମା—ଉତ୍ତରାଜ କେଣ୍ଠାକ
ମୋକଳମାମାନଙ୍କର ପାତମ ହାଲକୋର୍ଟରେ
ବିଷ୍ଵର ନ ହୋଇ ତଥେ ସରତି ତୋଟରେ
ବିଷ୍ଵର ହେବାର ଅନୁଦଶ ହୋଇଥିଲେବେଳେ
ଜମିକାର ଦଖଞ୍ଜାର ପ୍ରଭୁଙ୍କ କେତେବେଳ ମୋକଳମାନଙ୍କର
କୃତିମାନଙ୍କର କୃତିମାନଙ୍କ ବେଶେନିଶ୍ଚ
ଗୋର୍ଜ ନାମପୂର୍ବତାରେ ଅବହିତ । ଆମେମାତ୍ର
ଶୁଣୁଥିବୁ କର୍ଗେର ମନ୍ଦିରର ତଥେ ଲୋହ
କୁର ବନାର୍ଥିବା ଅଧିକ ବେଶେନିଶ୍ଚବୋର୍ଜରେ
ବିଷ୍ଵପଥାଳ ଥିବା ଅନ୍ତରେ ଯାଇବ ମୋକଳମା
ସର୍ବଦିଲ ସବାକ ବିଶ୍ଵବା ସତାମେ ସେ ଜଣେ
ଦେଖାଇ ଉତ୍ତରାଜୁ କିମ୍ବା କରିଥିବା ଓ ଉତ୍ତରାଜୁ
ମଧ୍ୟାଧ୍ୟ ଘର ତଥା ଉତ୍ତରାଜୁପେ ରହି ପାଇବାରୁ ଯାଇ ମୋକଳମା ଶୁଣିଥ ହୋଇ
ଥିବା ଅହ କେତେବେଳ ବିଷ୍ଵ କ୍ରିହେଲେ କରି
କିନାର ଉତ୍ତରାଜୁମେଥିବ କିନାର ମେଲିପୁନ
କରିଅଛନ୍ତି ।

ଦେଖିଲେ ମରି ମୁଣ୍ଡି—ଦେଖିଲେ ଲାଗି
ହାତି କବ ସୁଦି ଜାମରୁଚ ରଖିବା ଧାର
କରି ଦୂରକାର ଦିନ ଗୋଟିଏ ନଗରର
ଠାରୁଳହଳରେ ଗୋଟିଏ ଦିନଟ ସଞ୍ଚ ଶୋଇ-
ଥିଲା । ସର ତାପମୂଳ ତନୁକରକର ବଢ଼ିଲା
ବାହାକୁଳଙ୍କ ପୁଣ୍ୟମର ବର୍ଣ୍ଣିଲା କହ ଏହା
ବନ୍ଧୁଗା ତରିଥିଲେ । ସଞ୍ଚରେ ସ୍ତର ଦୋଷପଦ୍ଧତି
କେମାନ୍ତ ବରରେ ବରିମଣ ବାଗ
ଦୂରକାର ଗୋଟିଏ ମରି ମୁଣ୍ଡି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି
ଦେବ । ଏଥିଲାଗି ଅବେଳା ଫଳା ପଥ ଏହା
ମଧ୍ୟରେ ସଂଗ୍ରହୀତ , ଜ୍ଞାନପଦ୍ଧତି । ବୋଲି
ନାହିଁଥେ ଯେ ପ୍ରସ୍ତୁତିମୂଳ୍ୟ ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରି
ବାରୁ ଦିଲୁମ ହେବ ତାହିଁ ।

ଅପଦ୍ୟ—ବରତାଣ ଅପିକ୍ଷାନକୁବ
ଚାମଳ ଚନ୍ଦ୍ର ବାହ ପଦବୀ ସେଇଁ ଅପ
ନୀୟ କୁଏ ତାତୀ ଜିବାରଖର । କେବୁା ହେଉ
ଗଢ଼ । ବିଲାତର ଶାରମ୍ଭ ପହ କରୁଥିଲେ

ଦୁଇକୁ ଏହିମାତ୍ରରେ କରାଯାଇଛନ୍ତି । ଗାନ୍ଧି
ମୂଳକର୍ତ୍ତା ଯେ ବିଜ୍ଞାନ ପାଠ୍ୟରେ ବାର୍ଷିକ
ଅଧ୍ୟବିଧୀନ ଅଧୀକ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ ପ୍ରମାଣସୂଚି
ବାନ୍ଦଳେରେ ଯାହା ଲେଖି ଦୁଇ କଟେଣ୍ଟ ଖାନ-
କରେ ତାହା ଜ୍ଞାନଶାଖାରେ । ଅଭିଭାବ
କରି ହାଗଳ ଅଥବା ଯେଉଁ ଜରିଯାଇଲେ
ନାମକ ଅବସାନ ଘଟିଯାଇଲା ଏହି ଧରନାର

କାନ୍ଦର କଥକାର ବରଜୀ କୁଠିବ ଲୁହେ ।
ଅମ୍ବେମାନେ ପାଇନ୍ଦର ବିଥା ସଙ୍ଗତ ଗୋଲି
ମନେ କବୁଁ । ଏ ଦେଖରେ ମଧ୍ୟ ସରକାର
ଆପିଷମାନଙ୍କରେ ଅନେକ କାନ୍ଦକପଦର ଆପି
ନ୍ୟୟ ହୁଏ । ଗାହା ଛାନ୍ଦର ବଳେ କଞ୍ଚି
ଟଙ୍କା ବାହୁଣାରେ । ଏ ସମୟରେ ସଙ୍ଗ୍ରହକାର
ଆପିଦ୍ୟ ନିରାଶ କରିବା କଷେତ୍ର ।

ସମ୍ବନ୍ଧର୍ଥରେ ପୁଣ୍ୟ ପଦକ ——ସମ୍ବନ୍ଧ ପତ୍ରମ
ଜାରି କରିବାର ଅବସ୍ଥାକ ସମୟରେ ଯେଉଁ ଏହି
ପୁଣ୍ୟ ବର୍ଷାର୍ଥ , ସ୍ଵର୍ଗ ଉତ୍ସବାଳକ ବର୍ଷା
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦୂଷ୍ଟ ଆକର୍ଷଣ ବରବାକୁ ସମ୍ବନ୍ଧ
କୋଣାର୍କରେ, ସମ୍ବନ୍ଧ ସେମାନଙ୍କ ଆମ
ଦୂଷ୍ଟକୁ ନେ କେତୁଳୀପତନ ପ୍ରେରଣକରି
ଥିଲେ । ଯେହି ସହ ପଦକ “ମାରଜା” ନାମର
ଶ୍ରୀମଦରେ ଜାଗତକୁ ଅସ୍ତ୍ରକାଳ । ଓନ୍ତୁ କିମିର
ଶ୍ରୀମଦରେ “ମାରଜା” ଶିଖିବ ଜଳନନ୍ଦ
ଦେବାକୁ ପୁଣ୍ୟ ପଦକ କୃତିତ ମର୍ମଶାଶ୍ଵର
ଗର୍ଭରେ କିମାନ୍ତାକୁ ଦୋଷାତ୍ମକ । ପୁଣ୍ୟ ପୁନଃକାଳ
ନୂତନ ପଦକ କିମୀର କରିବାକୁ ଦେବ ।

— ୧୦ —
ହୃଦୀରପୋଠ—ଶ୍ରୀ ମାତ୍ର ମାତ୍ର ଗାଁଯାଇଲେ
ଶେଷ ହେବା ସ୍ଥାବର ହୃଦୀ ରପୋଠରୁ ଜଳା-
ଯାଏ ସେ ମହିମାରୁ ରେଣେଇ ଅଶ୍ରୁ ଆରମ୍ଭ
ହୋଇ ଉଭୟ ପରମ କୁରଚରୁ ଅଗ୍ରବର
ଦୋରଥୁଲ । ଏହା ଲାବନର ଉଭୟ ଦରକା
ଶୀତଳବାସୁ ସଙ୍ଗେ ମେଣ୍ଡି ଅନେକ ବଳୁଙ୍ଗାତ
କପରଥୁଲ ଏହି ବେଳୁଚ୍ଛାଳର ଉଭୟ ପୂର୍ବ,
ଉଭୟ ପରମ ଶୀମାନ୍ତି ଶ୍ରୀଦେବ ଏହି ପଞ୍ଚାବରେ
ହୃଦୀ ଦସରଥୁଲ ଓ କାଣ୍ଡରରେ ବରଣୀ
ଦସରଥୁଲ । ଅବସରେ ଅଳ୍ପ ଦର୍ଶା ବନ୍ଦା
ଅର ସୃଜା କ୍ରି ପାଇ ଶରିଲ ଶଳ । ଏ ସ୍ଥାବ
ଦରେ ଶବଦାର, ଗଣ୍ଡଲପିଣ୍ଡି, ମୁଖ ଏବଂ
ଦେବପୁଣିରେ ସଙ୍କୋତ ଦୁନ୍ତି ପରମାନ ଅର୍ଥିତ
ଦର୍ଶାରୁ ଉଚ୍ଛ୍ଵସିଲ ।

ଭାବୁର ସାହିତ୍ୟ ସମାଜ—ଜୀବ ବିଷବାଦ
ସଙ୍ଗା ଏଥି ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ରେତ୍ରାନ୍ତିକ ଉଚ୍ଚତା
ଭାବୁର ସାହିତ୍ୟ ମନୋଭାବ ଅଧିକେଷଣ
ହୋଇଥିଲା କଥିତ୍ତି କଳାର ଦାର୍ଶନିକ ଏବଂ ଏହି
“ ଉତ୍ତରା ସାହିତ୍ୟର ମଧ୍ୟରୁର ” ତାଙ୍କୁ
ପ୍ରସାଦରେ ପ୍ରକଟ ପାଠ କରିଥିଲେ । ପ୍ରକାଶକ
ସାହିତ୍ୟ ଓ ଚକ୍ରାଧିକ୍ରମ ହୋଇଥିଲା ଯାହିଁ ଆଜି
ତିଥି ଏ ସାହିତ୍ୟର ହୋଇଥିଲେ କିମ୍ବା
ହେଉଥାଏ । ଶ୍ରୀମତୀ ବାବୁ ମୋହନମୋହନ
ମେଦାପତ୍ର ଏମ୍, ଏ, କାର୍ତ୍ତିଷ୍ଠର ବିଷାକ୍ତି ମିଳି
ବାବୁ ଛିତାନନ୍ଦ ଦାସ ବି, ଏଇ ଓ କାର୍ତ୍ତି
ଅର୍ଥବିଜ୍ଞାନ ମହାଶ୍ରୀ ଏମ୍, ଏ ମହୋଦୟମାନେ
ପ୍ରକଳ୍ପ ସମାଜେତା ଉଚ୍ଚତାରେ । ବନ୍ଦରୁର
ମଧ୍ୟରେ ଭାବୁର ସାହିତ୍ୟର ସମ୍ମାଦନ ଜୟନ୍ତୀ
ବାବୁ ବିଷାକ୍ତ କର ମୁଦ୍ରାକର୍ତ୍ତା ଅବ୍ୟକ୍ତ ପଥର
ଚକ୍ରାଧିକ୍ରମ ବକ୍ତୃତା କାର୍ତ୍ତି ଭାବୁର ସାହିତ୍ୟର
ମଧ୍ୟରୁର ହୋଇଥିଲା ପ୍ରାଚୀ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସାହିତ୍ୟର
ଅନ୍ତରକ ତାତ୍ତ୍ଵାର କାରଣ ହେଲାମି ତେଣୁ
ଥିଲେ । ସବୁ କୁହଟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ବାପୁ
କିମ୍ବା ଭାବୁର ସାହିତ୍ୟର ସମାଜ ଏହାରେ ହେଲାମି
ପାଠିଏ ଅଧିକେଷଣ ହେଲା ଅନ୍ତରକ ବାହିକତା

ବେଦରେ ପଥ୍ୟ ସାହେବ — ଶାତୁ
ଦେବରେ ପଥ୍ୟ ସାହେବ ବିନାତକୁ ପରମ
ବିର୍ଜନ ଚର୍ଯ୍ୟବାକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘ କରିବା କିମ୍ବା ଜିମ୍ବା
ଦେବରେ ନଈ ନିଷକ୍ଷୟ କୁର ପଥ୍ୟ ୫ ମିନ୍‌ଟ୍‌ସାନ୍‌ଦ
ମୁଲୀ ଖୋଜିବ ଏହୁ ଅଧାର କରିବାରେ
ବେଦରେ ପଥ୍ୟ ଉପରେ କିମ୍ବା ସାହେବ ଅନ୍ତର୍ଗତ

କାଳକ ଦାସ—ସୁବି ଉପରେ ଆଜି
ମୋଟିଏ ଅବ୍ୟକ୍ତିର ଦୃଶ୍ୟ ହାତରେ କୁଣ୍ଡଳ
କୋର ଲାଗୁଥିଲା । ହାତକର ପ୍ରସ୍ତୁତର ବସନ୍ତ
ଅଖିକ ବହିର ଉଚ୍ଚିଷ୍ଠର କୁଣ୍ଡଳ ବାନ୍ଧିଲା । କିନ୍ତୁ
ସୁବି ହାତର ଦକ୍ଷିଣ ତାଙ୍କର ମୂରିଥ ଅବସର,
କୂଣ୍ଡ କହୁଥିଲା । ଦେବତ ଯେ ବହିରୁ
କାମ ଦୂରେ, ଅମେକପ୍ରକଳବେ ପ୍ରସ୍ତୁତକରନ୍ତି
କାହାର ମିଛି ନାହିଁ । ହାତକର ଅବାର
କାହାର ପଥରରେ ଦୋହାରାକୁ, ଲାଗୁଅଳ ହେଉଥିଲା
ଅବାର ଅଭାବ ଏହା ହୋଇଥିଲା । କେବୁ
ପରି ଅବସ୍ଥା ହେଉଥିଲା, ବହିରେ ଅଳ୍ପକାଳୀ
ମଧ୍ୟକପଥ ପୁଣି ମଧ୍ୟ ଅବିନେ ଅୟତର ପୁଷ୍ପ
ଫଳକାରୁ ଦେବ । ଦେବତ ଏବେଶରେ କୁଣ୍ଡଳ
କିମ୍ବରେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ବାନ୍ଧା ହେଉଥିଲା
ତାଙ୍କରେ କର୍ତ୍ତମାନ ଶନାତରକ ଅବାକ, ଉପାଧି
ଧରୁ ମୂଳଧର ମଧ୍ୟ ଅଭାବ । ଦିଶେଷତିଥି
କାଳକ ପୁଷ୍ପରୁଦରବାରୁ ଉତ୍ତରାତାଳ ଘର୍ମଶ୍ରଦ୍ଧେ
ପ୍ରତିରୁ ପରମାଣୁରେ ମିଳେ ଲାହା । କିନ୍ତୁ ବାହିର
ସମ୍ବଲରେ ଯେଉଁ କୁଣ୍ଡଳର କାପରେ
ଏଠାରେ କାଳକ ପୁଷ୍ପର ପରମାଣୁ
ପ୍ରତିରୁ ପରମାଣୁରେ ମିଳେ । ଶନାତର ମଧ୍ୟ
ଅଭାବ ନାହିଁ । ବହିରେ କିମ୍ବରେ
ପ୍ରତିମୋଣିକାରୁ ରକ୍ଷା ଦିଲ୍ଲ ହେବ ନାହିଁ କିମ୍ବରେ
ଅଥ୍ୱାକ କର୍ତ୍ତମାନ ବନ୍ଦେ ମୂଳଧର ମଧ୍ୟ ଅଭାବ
ଦେବ । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ କାମକର୍ତ୍ତମାନ
କର ପାହାଯାଏ ଦରବାର ଦେବତାରେ

—୧୦୧—
ଅହର ଦୋଳ—ଡ଼ିଶାରେ ଦୋଳିବା—
ପ୍ରାତିଷ୍ଠାନ ପଦା । ସବୁ ଅଗେଥିଲେ ମୋଟ
ପଦାରେ ଅଛିବ ସମୟେତ ସବୁଟ ସଙ୍ଗିବ
ଦୋଳଥାଏ । କିନ୍ତୁ କୁଣ୍ଡବ କଣ୍ଠୀ ଏହି କେ
ରୂପକରେ ଲେବେ କିମ୍ବର ଦୋଳାର କିମ୍ବ
କିମ୍ବର ପରମ ପରମାର୍ଥରେ ମନ ଦେବାର ଏହି କି

କଣ୍ଠରୀତିରେ ଦୂର ଦେଖିବା ହୁଏବେ ପୂର୍ବକ-
ସୁରୁ ଧ୍ୟାନ୍ତ ଉତ୍ସୁକତାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ବାର ବରତୀ
ଏବଂ ସମ୍ବଲପୀଳା ଗାନ୍ଧି କରିବା ରଜିମେ
କାନ୍ତାକ ଦୂରେ ଏ ବନ୍ଦୁଶ୍ଵର ମାତ୍ର ଅଥବା
ତାର ଶିଖିତ୍ୟ ହେଲାଯାଇବୁ । ତାର ଆନନ୍ଦର
ବନ୍ଦୁଶ୍ଵର ମେଁ୧୦ ସବୁ କୁରାତା ଶିଖିତ୍ୟାର ସମେ
ସଙ୍ଗେ ଅପାରାଧକ ଦେଇଥିଲା । ତାର ହୋଲ-
ମାହା ସମୟରେ ବେନ୍ଦୁଶ୍ଵର ଦିନର ସମ୍ବଲପୀଳା
କିମ୍ବା କାନ୍ତାକ ନମନୀତ କିମ୍ବା ଉତ୍ସୁକତାର୍ଥୀ
ଦେଇ ସହି ଦେଲେ ସବୁ ଧରି ଦିନର ଦୂରେ
ଦୂରେ ପଢ଼ିଲେ ଭବ କିମ୍ବା ସୁରୁତ୍ୟାର୍ଥୀ
ଦୋଷକୁ । ଲେଖେ ଅଭିଭବିତ ହୋଇଲା
ପ୍ରତ୍ୟେ କରିପାଇ କାହିଁବର ନାହିଁ ଅଥବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କାହିଁବର ନାହିଁ ଅଥବା
ଅଶ୍ଵାକ ମାତ୍ର ନହିଁବର ନାହିଁ ଅଥବା
ମରକୁ କାହିଁବର ନାହିଁ ଅଥବା ସବୁ କାହିଁବର
ନାହିଁ କାହାରକାର୍ଯ୍ୟରେ ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ ଅଥବା
କୁର୍ଦ୍ଦୟର ପରିପର୍ଯ୍ୟ ଦେଇ ନାହିଁ । ଅମ୍ବାକ
କୁର୍ଦ୍ଦୟ ଦେଇ ଅଛି କୁର୍ଦ୍ଦୟ କାହାମନ୍ଦେ

କେଟିବୁ କିମ୍ବାରେ ଅତ୍ରମୁର ଦେଖାଇବା
ହାରଣ ସବାରଙ୍ଗେ ଲାଗ' ଠକା ବ୍ୟୟ କର,
ସାଇଥକୁଣ୍ଠୁ । ଅଛ ସାମାଜିକ ଚିର୍ବିକ କଷଳିଗୁରୁଙ୍କ
ଅତ୍ରମୁର ଦେଖାଇବାପାଇଁ ବୁଝିପୁ ହେଉ
ସଥାଧିବୁ ନାୟୁ କର ଦକ୍ଷିଣ କୋଇମାନ୍ଦୁ
ଅଛନ୍ତି । ମହାରାଜାଙ୍କ, କୁହରେ ପରିପ୍ରକାଶ
ଲକ୍ଷିତ ଦେଖାଇ ହୁଏଇ ଓ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ବୁଝା
ଅତ୍ରମୁର ପରିବାରକାଳୀକା ଦେଇବ । କୁଳରେ
ଦେଇ ମହାକ କାର୍ଯ୍ୟ କାଲ ପଡ଼ିବହିଅଛି ।
ଅର୍ଥାତ୍ବକୁ କିନ୍ତୁ ହେଉ ପାହୁଳାହି । ଯେବେଳେ
ମାତ୍ରକର ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାତକ କାହା ଆଜି-
ମୂରରେ ନାୟୁ ନ ଚର ବହୁପୁର ମନ୍ଦିରୋମା
ଦେଇଲେ ବିଶେଷ ଉପକାର ହୁଅନ୍ତି ॥

— ୧୦ —
ଦରକାର ପୁରୁଷ — ଦରହାରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କାମର ନୃତ୍ୟକରଣର
ପାଇଁ ବିଶ୍ଵାସ ସମ୍ମାନ ଗତ ମାର୍ଗସମ୍ପଦ ପାଠ୍ୟରେ
ଏବେ ସୁମନାହର ଦୋଷଗାଲାଥାରୁ । କି ଏହି କାମର
ପାଇଁ ପ୍ରାସ୍ତୁତ ହେଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ
କିମ୍ବା ଏ ଅର୍ଥା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦରକାର
କାବଳେ ଓ ଜଣେ ନନ୍ଦବିଷୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର
ଧର୍ମ ପ୍ରଶ୍ନର ଦରକାର କମିତି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ହେଲେ
ଦେବତର ଶିଖା ଓ କେବଳ ନିରଭ୍ୟବେ ସକାରାତ
ଧର୍ମର ସେବା ପ୍ରମୁଖ କ୍ଷେତ୍ର ହେଲେ ମନ୍ଦିର
ଦୂସରାତିକାପରି ବଢ଼ିଲାମା ସେମନ୍ତ ଅଧିକର
ଦେବତା ଅବଳର କିଞ୍ଚିତବେଳେ । କେବେ ସେ
ଅଧିକର ଦୂସରାତିକାପରି ଦାବାକୁ କୂରାତର ବରସ୍ତୁ ।

ଶୁଣାଇ ହୋଇଗା ।—ଦୁଇକି ଅଟ୍ଟୁଥା ପର
ନୀ ନଜି ମହାଶୟ ଅକ୍ଷୁତାଳ ପ୍ରକେ ଦର୍ଶନ
ଦିଗରେ ଲଭ୍ୟ କେବା ସମୟରେ କହିଥିଲେ
ଯେ ଭାବରେ ମହାଶୟ କେବା ମୌଳିକ ଓ
ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚବିଦ୍ୟାକୁ ଉପରୁକୁ ଉଧାର
ଦିଲେ ଯେତେମାନଙ୍କ ସାଥକ ପାଇବାର
ଦିଶାକୁ ଦେଇବ ନାହିଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମନରେ
ଭାବରେ ମହାଶୟ କେବା ଅଟ୍ଟୁଥା ପରାମର୍ଶ
ଆପଣ କମାନ୍ତର । ଏବାକୁ ଯେ ଏବା

ଦେଖିଲେ କୁଳ ହେବ ସନ୍ତୋଷ କାହିଁ ।

ମେତିହେଲ ଦୁଇ ଅରନ—ଶକତାଳ
ପରିଚାଳନା କରିବା ପରିପାଲଣା କରିବାକୁ
ପାଇବ କାହିଁଲେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତରୀ ଶକତାଳକୁ
ଉପଥ ଦେଇଥିଲୁଛି, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ମେତି
ଉପଥ କରିବାର କରୁଥିଲୁଛି । ଏଥିରେ
ସରକାର କାଳଜିକୁ ପାଇ କରିଥିବା ତାଙ୍କୁବ-
ନାକରି କରି ଦେଇଥିଲୁଛା । ଏଥିରେ ଏହିର
ଉପଥ କାଳ କରି କରିବାର ପେଣ୍ଡ ଦେଇଥିଲୁଛା । ଏ ଗୁରୁକେନ୍ଦ୍ରର ବଢ଼ିଲାଗର କାବସ୍ତ୍ର-
ପକ ସବୁରେ ଆରନର ଯେହି ପଣ୍ଡିତି
ଉପପ୍ରାପତ୍ତି ଦୂରାଜନ୍ମିଲୁ, ତାହା ବିଷବକ
ବୋଲିଥିଲୁ । କାଳଜିଟ ସୁନ୍ଦର ଘୋଷଣାରେ
ଭବିତାରୁ ଯେ ଫେରିବି ବାହୁଦୂରେ ମହ-
ିତେମ ଓ ବଢ଼ିଗ୍ରୀ ଥିଲା, ସୁନ୍ଦର ସମୟରେ ଯେ
ଏହି ବିଷୟକୀୟ ଅନ୍ତର ପ୍ରାଣୀର ଦେଇଗାହିଁ ।
କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଉପଥ ବାହୁଦୂର ଆଲାରେ
ଦେଖିବାରୀ କବଳି ନାହିଁ ଅଥବା ଏହି
କାଳ ମଧ୍ୟ ତାହା ବିଷବକ ହେଲା । ଏଥିର
ଫଳ ଏହାହେଲ ସେ ଦେଖିବାରୀ କିମ୍ବା
କବିତାରୁ ପ୍ରତିକର କିମ୍ବା ପଟ୍ଟିକା ହେଲା
ଏହି ବିଷୟକୀୟରେ ଶିଳ୍ପିଙ୍କ କର ଯେବେ
ଦେହ ତବିହା କର ତପାରେ, ତାହାରେଲେ
ଶବଦ କହେ ତାହିଁ କି ? ଅରକ କିମ୍ବାକ
ଦେଖା ସମୟରେ ମେହିନାରେ ସେହି ଶୋଶୀର
କବିତାରୁରେ ଶ୍ରାପୀ ଉପଥର କରିବାର କର
ଅନ୍ତରେ, ସେମାନେ କହିର ନିରାକାର କରି
ପାଇବି ଅଛି ଯେଉଁ ତୁ ଦେଖିବାରୀ କିମ୍ବା
କବିତାରୁ ସରକାରକୁ ଅନୁଯୋଦିତ କୁଳେ,
ସେମାନେ ଅନୁର କୁଳବର୍ଷ ଉପଥ ପ୍ରାଣ
ଦେଖାଇବା କରୁଣାର ଦୟାକର ସହ କାହିଁ
ଦେଇଥିଲୁଛା ! ଏହା ପଦମା ମନୀର କର । ଏ
ଦେଖିବାରେ ତିକ୍କସିକ ଓ ତିକ୍କସି କବିତାର
ଏ ପର ଅଳକ, କହିରେ ଏହି ଅରକ କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କ କଲେ ସେ ଲାଗୁଛି ଅନ୍ତରୁ ଏହା କହିବ
କାହିଁଲୁ ।

ଧୟାନ ରଖିବା—ଜଗ ମାତ୍ର କା ପାଇବେ
ଶେଷ ଦେବା ସ୍ମୃତିର ନିଷେହରୁ ପ୍ରକାଶ ଦେ
କର୍ମମାନଙ୍କେତ ପ୍ରାକରେଥେଷୁଷୁଷଳ ପାଇ ଦୂର
ଦେଉଥିବ ଓ ପ୍ରାକେ ଅଣୁ ରୋଗର ଦେଉ
ଅଛି । ପାଇ ଅଳବତ୍ର ଅବାଳୀ ଥିଲ ମନ୍ଦିର
ନିମନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଗୃଷ୍ମ ବନ୍ଧୁର ବୁନ୍ଦବାନ୍ତି ।
ଜଳମତ୍ତା ଜନିବେ କର୍ମମାନ ଦେଉଥରୁ ଆସଇ
ଅଛି ଯହ କି ଅବାଳୀ ଅବାଳୀ କୁମାର ଦେବା
ଅଚେଷ୍ଟ ଦେଇ ଅଛି । ବାହୁଦୀର ଅବାଳୀ ପ୍ରାଣ
ଅବସର ଅଛି ଏକ ଦେଉଥରୁ । କିମ୍ବା ଏହି
ଜଳର ପରାବ ଦେଇ ଦେଇ ଦେଇ ଦେଇ
ପାଧାରର ସାହୀନ କର୍ମମାନଙ୍କୁ । ଏ ଅଛିବେ
କୃଥ ଦୋଳା ଦେଇ ଅଛି । ପ୍ରକାଶରାଜର ରଜ
ଯାଉଥିବ । ଦୂରକ୍ଷ୍ଵାର ୧୯୫୨ ମାର୍ଚ୍ଚି
ଜୀବଗଢ଼ାରେ ୧୦୦୦ କରକୁ ସାହୀନ ଦେବ
ପାଇଥିଲ । ସାଧାରଣ ସତ୍ତାରୀ ହୁଏ ୨୦୦୦
ବର୍ଷା ପାଇଅଯନ୍ତି । ତିଥିର ଜଳର ଅବସର ପ୍ରକାଶ
ଦେଇ ଜହାନଙ୍କୁ । ଗୃଷ୍ମ ନିମନ୍ତେ କେବଳ ଅନ୍ତର
ଦେଇଅଛି । ବରଜ ଦୟାରାଜଙ୍କୁ । ସବୁର
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ୧୨୨ କରକୁ ସାହୀନ ଦେଇଅଛି ।
ଦୂରକ୍ଷ୍ଵାର କାହିଁ କି ଜୀବଗଢ଼ାରେ ୧୨୨୫ ମାର୍ଚ୍ଚି
ସାହୀନର ପାଇଥିଲେ । ମାନକୁମର ୨୨୨୫ ମାର୍ଚ୍ଚି
ଏ ମିଶନ୍‌କୁମରେ ୧୦୦୨ ମର ଦୂରକ୍ଷ୍ଵାର ଏକ
ମାନକୁମର ମୁଣ୍ଡ ତଥା ଜୀବଗଢ଼ାର ସାହୀନ
ପାଇଥିଲେ । ସକଳରାହା ଅନ୍ତର୍ଭାବ ମେରଣ୍ଟିର
କରେ ୧୯୫୩ ଜାରୀ ରହିଥାଏ ୧୯୫୫ମେ